

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

21 januari 2004

ONTWERP VAN DECREET

**betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap
Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	23
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	39
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen	45
Advies van de Raad van State	53
Ontwerp van decreet	65

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. ALGEMENE SITUERING – BETER BESTUURLIJK BELEID

1.1. In het regeerakkoord van juli 1999 heeft de Vlaamse regering de beleidsoptie genomen om werk te maken van een grondige bestuurlijke vernieuwing. Als een essentieel onderdeel van het project “Beter Bestuurlijk Beleid” werd de optimalisering van de organisatie en de werking van de Vlaamse administratie in het vooruitzicht gesteld. De Vlaamse administratie wordt thans gevormd door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, ingedeeld in zeven departementen, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen (beide samengevat onder de benaming “diensten van de Vlaamse regering”) en de Vlaamse openbare instellingen (VOI's).

De Vlaamse regering besloot de essentiële beginse- len inzake bestuurlijk beleid en bestuurlijke orga- nisatie te verankeren in een kaderdecreet (“kader- decreet Bestuurlijk Beleid”).

Dit “kaderdecreet Bestuurlijk Beleid” omvat een uniforme, transparante en coherente structuur, be- grijpelijk voor de burger, binnen dewelke een gron- dige reorganisatie van de diensten en instellingen van de Vlaamse Gemeenschap zal verlopen. Om de dienstverlening te optimaliseren moet het bestuur sneller, soepeler en efficiënter op nieuwe ontwik- kelingen en uitdagingen kunnen inspelen. De be- oogde modernisering moet bovendien resulteren in een overheidsop treden dat toegankelijker, interac- tiever, transparanter en klantgerichter is.

Het nieuwe organisatiemodel gaat uit van het pri- maat van de politiek : het beleid moet voluit door de politiek verantwoordelijken worden bepaald. Samen met de principes van deugdelijk bestuur als uitgangspunt heeft dit een fundamentele en dwin- gende impact op de organisatiestructuur en de taakstelling van de bestuurlijke entiteiten.

De uitwerking van een bestuurlijke vernieuwing in Vlaanderen blijft niet beperkt tot een herstructure- ring van de bestuurlijke organisatie. Naast het or- ganisatorisch bestuurlijk kader (kaderdecreet Be- stuurlijk Beleid) werden ook nieuwe kaderregelin- gen uitgewerkt houdende regeling van de begroting- en, de boekhouding, de controle inzake subsidies

en de controle door het Rekenhof (het zgn. ont- werp van “comptabiliteitsdecreet”) en inzake het adviesstelsel (“decreet tot regeling van strategische adviesraden”).

Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid regelt het ge- neriek bestuurlijk kader en bevat algemene bepa- lingen inzake het Vlaams overheidsapparaat en de onderscheiden vormen van verzelfstandigde agent- schappen. Deze bepalingen zijn automatisch van toepassing voor de agentschappen die – zoals voor- liggend agentschap – beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet. Het is dan ook noodzakelijk om dit decreet samen te lezen met de bepalingen van het kaderdecreet en er wordt daarom in deze algemene situering (deel 1) beknopt ingegaan op een aantal generieke basisprincipes en bouwstenen van het nieuw organisatiemodel.

Voor een omstandige toelichting bij het project Beter Bestuurlijk Beleid wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het kaderdecreet.

De algemene toelichting bij voorliggend decreet komt in deel 2 aan bod.

1.2. De organisatie van de Vlaamse administra- tie wordt geregeld in hoofdstuk II van het kaderde- creet Bestuurlijk Beleid. In uitvoering van het ka- derdecreet wordt het volledige bevoegdheidspak- ket van de Vlaamse overheid opgedeeld in homo- gene beleidsdomeinen.

De Vlaamse regering bepaalt de homogene be- leidsdomeinen, zowel wat het aantal als de inhou- delijke taakstelling betreft. De organisatiestructuur vertrekt van de beleidsbepaling, die per beleidsdo- mein berust bij de bevoegde minister en de rege- ring. De Vlaamse regering zal met ingang van de volgende legislatuur de bevoegdheidsverdeling tus- sen haar leden zodanig regelen dat de één-op-één relatie (die zorgt voor een eenheid van aansturing) daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

Elk beleidsdomein krijgt een zelfde basisstructuur. Voor ieder homogeen beleidsdomein wordt een Vlaams ministerie opgericht, bestaande uit een de- partement en desgevallend één of meerdere intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) zonder rechtspersoonlijkheid.

Binnen ieder homogeen beleidsdomein kunnen ook één of meerdere verzelfstandigde agentschap- pen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht : intern verzelfstandigde agentschappen (zonder raad van bestuur en onder hiërarchisch gezag van

de minister) of extern verzelfstandigde agentschappen (functioneren onder een raad van bestuur).

Per homogeen beleidsdomein wordt ten slotte een beleidsraad opgericht. De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau overleg plegen en dat de regering ondersteunt bij de aansturing van het beleidsdomein.

De sectorale invulling van dit nieuwe organisatie-model is momenteel in uitvoering.

1.3. De decreetgever is, krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd het statuut te regelen van de instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Het decreet regelt hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht, en kan aan deze organismen rechtspersoonlijkheid toekennen (artikel 9 van de bijzondere wet). Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid voorziet in vier generieke agentschapsvormen: intern verzelfstandigde agentschappen (IVA), intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, en publiek- of privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen of EVA.

Het kaderdecreet regelt enkele essentiële kenmerken van de onderscheiden vormen van verzelfstandiging, en bevat tevens algemene regels inzake de aansturing en opvolging van de agentschappen¹, inzake controle, interne audit en toezicht, en inzake de mogelijkheid voor agentschappen om te participeren in andere rechtspersonen.

Zoals hoger werd vermeld zijn deze bepalingen rechtstreeks van toepassing voor de agentschappen die beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet.

De concrete implicaties hiervan worden hierna toegelicht.

1.4. Het nieuwe organisatie-model gaat uit van een duidelijke en consistente taakverdeling tussen de departementen (taakstelling gericht op beleids-ondersteuning) enerzijds en de verzelfstandigde agentschappen (taakstelling gericht op beleidsuitvoering) anderzijds. Deze taakverdeling is ge-

steund op het primaat van de politiek en deugdelijk bestuur enerzijds en motieven van diverse aard (doelmatigheid, specialisatie, e.a.) anderzijds.

Zonder afbreuk te doen aan het onderscheid tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering wordt tussen beleidsondersteunende en uitvoeringsgerichte entiteiten een gestructureerde samspraak en samenwerking uitgebouwd.

Taken van beleidsuitvoering worden, wanneer aan bepaalde voorwaarden (cf. infra) is voldaan, in beginsel toevertrouwd aan verzelfstandigde agentschappen, vanuit volgende motieven:

- omdat er een eigen cultuur voor de uitvoeringsorganisatie gewenst is, die gericht is op de professionaliteit van de uitvoering;
- omwille van een verwachting van hogere doelmatigheid en slagvaardigheid, in combinatie met kwaliteit, effectiviteit van de te leveren prestaties;
- vanuit een deskundigheidsmotief: om de voor de taakuitvoering vereiste deskundigheid beter tot haar recht te laten komen;
- om activiteiten op de markt te brengen, in een competitieve sfeer;
- omdat er een grotere afstand tot het beleidscentrum gewenst is en om dicht bij de klant te staan;
- om in sommige aangelegenheden of taken een gewenste of nodig geachte onafhankelijkheid ten opzichte van de regering tot stand te brengen.

Meerwaarde en efficiëntie, resultaats- en klantgerichtheid zijn dus de doorslaggevende argumenten om tot verzelfstandiging te beslissen.

Overeenkomstig het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid kan slechts tot verzelfstandiging worden overgegaan als cumulatief voldaan is aan volgende voorwaarden:

- zowel de entiteit, als haar uitvoeringsgerichte taken en opdrachten moeten een voldoende kritische massa hebben;
- de producten en diensten moeten meetbaar zijn;

¹ Beheersovereenkomsten voor de IVA en voor de publiekrechtelijk vormgegeven EVA, samenwerkingsovereenkomsten voor de privaatrechtelijk vormgegeven EVA.

- er moet een reële mogelijkheid zijn tot aansturing van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit ;
- de beheersovereenkomst en inzonderheid de informatierelatie moeten reëel invulbaar zijn.

1.5. Alle verzelfstandigde agentschappen beschikken over een ruime operationele autonomie.

Het primaat van de politiek brengt evenwel mee dat interne verzelfstandiging in beginsel de voorkeur verdient boven externe verzelfstandiging.

De regel is immers dat het bestuur wordt gevoerd onder de rechtstreekse en hiërarchische verantwoordelijkheid van de regering en haar leden. De zeggenschap blijft dan bij de politiek gelegitimeerde bestuurders, die door het parlement ter verantwoording kunnen worden geroepen.

Tot de oprichting van verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid kan daarom pas worden overgegaan als hiervoor duidelijke functionele redenen bestaan en er een toegevoegde waarde door gegenereerd wordt.

Het kaderdecreet stelt dan ook een cascadesysteem in van verzelfstandigingvoorwaarden en omvat een bindend afwegingskader, wat maximale garanties geeft dat de verzelfstandiging beantwoordt aan de basisvoorwaarden en dat gekozen wordt voor de optimale organisatievorm.

In het volgende deel wordt concreet aangetoond welke de motieven zijn voor de in casu aangehouden agentschapvorm.

2. ALGEMENE TOELICHTING BIJ HET VOORLIGGEND ONTWERP VAN DECREET

2.1. Inleiding en historiek.

2.1.1. Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen (hierna : decreet 1994) dat heden wordt voorgelegd, beoogt twee doelstellingen te realiseren.

In het regeerakkoord van juli 1999 heeft de Vlaamse regering de beleidsoptie genomen om werk te maken van een grondige bestuurlijke vernieuwing. Als een essentieel onderdeel daarvan werd de optimalisering van de organisatie en de werking van de

Vlaamse administratie in het vooruitzicht gesteld. Inmiddels werd als een belangrijke stap in die hervorming door het Vlaams Parlement het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid uitgevaardigd. Dat kaderdecreet legt de grondvesten van een hernieuwde werking van de departementen en organisaties in de verschillende beleidsdomeinen.

Dit ontwerp verleent, binnen het beleidsdomein Mobiliteit, uitvoering aan de door het kaderdecreet gestelde richtlijnen voor het *beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen*.

2.1.2. Tegelijkertijd wordt met dit ontwerp betracht om, naar de gebruiker toe, meer duidelijkheid te brengen omtrent de taken en opdrachten die de verschillende operatoren in dit beleidsveld vervullen door zowel materieel-inhoudelijk als territoriaal de opdrachten en bevoegdheden van de organisaties die in het beleidsveld werkzaam zijn beter op elkaar af te stemmen. Meteen wordt ook aandacht geschonken aan de omschrijving van de missie of maatschappelijke opdracht en het maatschappelijk doel van de betrokken organisaties, door het dynamisch en duurzaam karakter van de mobiliteitsontwikkeling in het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen, te benadrukken. Deze inhoudelijke herstructurering of stroomlijning van het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen heeft het voorwerp uitgemaakt van beslissingen in de schoot van de Vlaamse regering op 8 november 2002.

Eerstdaags zal derhalve nog een ontwerp van decreet aan het parlement worden voorgelegd, met name een ontwerp van decreet betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart. Eveneens zal een besluit tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Water en Zeewezen worden opgemaakt door de Vlaamse regering. Beide agentschappen zullen, te samen met het departement en het extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, dat thans ter bespreking voorligt, de te vervullen taken in het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen behartigen. Het ambtsgebied van deze agentschappen zal bij besluit van de Vlaamse regering nader worden bepaald.

2.1.3. De door dit besluit en deze twee ontwerpdecreten bestreken gebieden (de maritieme toegang, de kustzone en de binnenwateren) – evenals de drie organisaties die met het beheer ervan zullen worden belast – zijn van fundamentele betekenis voor de gemeenschap en dit zowel op het vlak

van de economie, de ecologie, het toerisme als, niet het minst, op het vlak van een duurzame en dynamische mobiliteitsontwikkeling.

Inzonderheid wat de binnenwaterwegen betreft, moet worden onderstreept dat deze in het Vlaamse Gewest een belangrijk netwerk vormen vanuit verschillende oogpunten. Het is immers opgebouwd rond de natuurlijke waterlopen zodat het een niet te onderschatten waterafvoerende en waterregulerende functie heeft. Het natuurlijke net is door de eeuwen heen onderling verbonden via kunstmatig aangelegde waterwegen en geïncorporeerd in een Europees netwerk van scheepvaartwegen. Uit dien hoofde speelt het een steeds belangrijker rol in het goederenvervoer en de laatste tijd ook in het recreatief gebeuren. Het vervoer te water is van alle modi de meest milieuvriendelijke en dus een middel bij uitstek om een modal shift te realiseren. Het is tot op heden overigens de modus waar de Vlaamse overheid de ruimste bevoegdheid over heeft.

De waterwegen zijn tegelijkertijd ook een niet te onderschatten drager van natuurlijke systemen en verdienen dan ook vanuit deze invalshoek de nodige aandacht. Daarnaast heeft de waterweg nog diverse andere functies die van plaats tot plaats in belang kunnen variëren. In deze optiek is het dan ook aangewezen dat het beheer gebeurt binnen het kader van het Integraal Waterbeheer dat mede tot de taak van het departement en het intern verzelfstandigd agentschap zal worden gerekend. In het beheer van de Vlaamse waterwegen is het in algemene termen dus nodig dat er een nauwe band bestaat tussen de ontwikkeling van de waterweg en de belendende gebieden.

2.1.4. Tot voor kort was het beheer van de bevaarbare waterwegen in Vlaanderen versnipperd over drie instanties.

De *administratie Waterwegen en Zeewezen* beheert een gebied grosso modo gelegen in de provincies Oost- en West-Vlaanderen en ten dele in de provincies Antwerpen en Limburg, met dien verstande dat een aantal terreinen langsheen deze waterwegen in concessie zijn gegeven aan de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen (VOI die door dit ontwerp zal worden omgevormd tot het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Waterwegen en Zeekanaal”) die er ook het beheer over uitvoert. Daarnaast draagt de administratie Waterwegen en Zeewezen zorg voor de algemene reglementering en het algemeen beleid en staat zij in voor het

overleg met betrekking tot het gebruik van de waterweg.

De *NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen* (hierna : NV Zeekanaal) beheert de waterwegen in de provincie Vlaams-Brabant en ten dele in de provincie Antwerpen. Ze staat in voor het watergebonden grondbeheer langs de waterwegen in het Vlaamse Gewest, met uitzondering van deze beheerd door de Dienst voor de Scheepvaart en de havenbesturen, en voor de bouw van de laad- en losinstallaties aan deze waterwegen. Daarnaast staat deze VOI in voor het overleg met betrekking tot het gebruik van de waterweg.

De *Dienst voor de Scheepvaart* (VOI), tenslotte, beheert thans het Albertkanaal en de kanalen ten noorden ervan (provincies Antwerpen en Limburg). Ze staat tevens in voor het watergebonden grondbeheer voor de terreinen langsheen de door haar beheerde waterwegen en voor de bouw van de laad- en losinstallaties aldaar.

Daarnaast is nog op te merken dat de administratie Waterwegen en Zeewezen instaat voor het opmaken en opvolgen van de infrastructuurprojecten, dat de onderscheiden operationele entiteiten niettemin voor deze projecten op hun domein of op de gronden onder hun beheer bouwheer zijn, dat de algemene promotie van de binnenvaart gebeurt door de VZW Promotie Binnenvaart Vlaanderen, dat het algemeen beleid en de sturing gebeurt vanuit de regering door de bevoegde minister, enz.

Deze situatie laat weliswaar toe dat het beheer zich aanpast aan de specifieke noden van elke waterweg maar bemoeilijkt een zekere eenheid in aanpak en resultaat. Bovendien is de administratie niet echt gewapend zoals een VOI of, in de toekomst, een verzelfstandigd agentschap, om de vereiste commerciële slagkracht te realiseren in een concurrerende omgeving, zoals het transport.

2.1.5. Een eerste stap tot stroomlijning van de activiteiten wordt gezet door de bevoegdheidsgebieden van de waterwegbeheerders te wijzigen. Door die wijziging wordt een fusie worden gerealiseerd van, enerzijds de NV Zeekanaal bevoegd voor het Zeekanaal Brussel-Schelde, het kanaal naar Charleroi en het kanaal Leuven-Dijle met drie afdelingen uit de administratie Waterwegen en Zeewezen, met name deze van de Zeeschelde, de Bovenschelde en de Waterwegen Kust (partieel) en anderzijds de fusie van de Dienst voor de Scheepvaart, bevoegd voor het Albertkanaal met de afdeling Maas en Albertkanaal van de Administratie Waterwegen en Zeewezen, bevoegd voor de Gemeenschappelijke Maas en de Schelde-Rijnverbinding.

Deze fusies realiseren voor de burger een meer heldere en klantvriendelijke structuur. Verder brengen zij een schaalvoordeel tot stand welk het mogelijk maakt een aantal functionaliteiten te optimaliseren. Zij dringen tevens de versnippering van het beheer van de waterwegen over meerdere beheerders terug en laten tot slot op het vlak van het personeelsbeheer en -beleid een doelmatiger inzet van de beschikbare en gespecialiseerde menskracht toe.

Anderzijds is het verantwoord om voor het beheer van de binnenwateren twee agentschappen te handhaven. Vooreerst zijn hiervoor historische gronden aanwezig. Belangrijker is echter het onderscheid naar de aard van de waterwegen : de Dienst voor de Scheepvaart beheert in de eerste plaats gegraven waterwegen, de NV Zeekanaal in belangrijke mate natuurlijke waterwegen. Deze laatste hebben ongeacht of zij ingezet worden voor een mobiliteitsbeleid hun natuurlijke functie, welke door het ingrijpen van de mens gestuurd wordt. Buiten de drinkwatervoorziening door het Albertkanaal, ontleenden de aangelegde waterwegen slechts hun bestaansreden aan de scheepvaart. Dit onderscheid heeft belangrijke gevolgen naar de wijze waarop de verschillende waterwegnetwerken dienen te worden beheerd. Het heeft eveneens een belangrijke financiële weerslag : de aangelegde waterwegen worden in de eerste plaats gefinancierd in functie van de scheepvaart en de investeringen die daarvoor nodig zijn. De natuurlijke waterwegen dienen ongeacht de scheepvaart hoe dan ook gefinancierd te worden voor de regulering van hun natuurlijke functie. Zaak is het die functie efficiënt te integreren met de scheepvaart. Beide netwerken hebben dan ook een geheel andere kosten-baten balans. Verder vallen de twee binnenscheepvaart-beheerders samen met de twee voornaamste internationale scheepvaart-assen, nl. de Oost-West-as via het Albertkanaal en de Noord-Zuid-as via het Scheldebekken. Tot slot kunnen ze ook elk enigszins geassocieerd worden met een natuurlijk waterbekken, nl. de huidige NV Zeekanaal (toekomstige Waterwegen en Zeekanaal) met de Schelde en de Dienst voor de Scheepvaart (toekomstige De Scheepvaart) met de Maas. Beide hebben een belangrijke internationale dimensie en dienen hun rol te spelen in het cruciale Integrale Water Beleid.

2.1.6. De herstructurering wordt thans voortgezet te samen met een heroriëntering van het maatschappelijk doel of de missie waarbij de bijzondere aandacht aantoonbaar wordt gemaakt die heden moet gaan naar de ontwikkeling van een duurzaam en dynamisch beheer evenals het multifunctioneel

gebruik van de waterwegen waarbij ook de veiligheid centraal staat.

Tegelijkertijd worden de structuren aangepast waardoor een dynamischere aanpak moet mogelijk worden hetgeen inzonderheid geldt voor de Dienst voor de Scheepvaart. Laatst vermelde Dienst zal worden omgezet in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “De Scheepvaart” en, zoals de huidige NV Zeekanaal (toekomstige Waterwegen en Zeekanaal), zonder afbreuk te doen aan het publiekrechtelijk karakter ervan, qua vorm, op een vennootschapsstructuur worden geschoeid.

Deze beide extern verzelfstandigde agentschappen “Waterwegen en Zeekanaal” en “De Scheepvaart” zullen, elk wat hun territoriaal gebied betreft, de commercieel-operationele taken op zich nemen. Hier is een zeer grote interactie met de klant en bijgevolg een meer autonome structuur aangewezen.

Het nog op te richten intern verzelfstandigd “Agentschap voor Water en Zeewezen” krijgt, gezien zijn meer beleidsmatige taken, de structuur van een IVA zonder rechtspersoonlijkheid.

Wat het maatschappelijke doel (zoals bedoeld in artikel 9 BWHI) en de daarin vervatte taken van “Waterwegen en Zeekanaal” betreft, kan er op worden gewezen dat dit bij uitstek beleidsuitvoerend is. Dit doel en de taken verschillen in niets van deze van de huidige NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, zoals ontwikkeld in uitvoering van het maatschappelijk doel, bepaald in het oprichtingsdecreet van 4 mei 1994.

Het betreft het duurzaam en dynamisch beheer als maatschappelijk project, van haar waterwegen en gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik, inzonderheid het genereren en behouden van watergebonden transport, rekening houdend met alle maatschappelijke actoren, om alzo te beantwoorden aan de vraag en behoeften van elke klant.

Anno 2003 kunnen termen uit de missie aan de hand van het ondernemingsplan van de NV Zeekanaal als volgt worden toegelicht :

– *Maatschappelijk project*

Dit begrip staat voorop. De vennootschap beheert niet op zuiver economische basis, maar in de eerste plaats in functie van de noden en verwachtingen van de samenleving. Dit beheer geschiedt op een

bedrijfseconomisch verantwoorde manier met dien verstande dat het keuzes impliceert, ingegeven door het maatschappelijk belang, die niet noodzakelijk financieel de meest rendabele zijn, maar wel maatschappelijk de meest opportune.

De optie om als maatschappelijk project te beheer, beantwoordt aan de eis van de primauteit van het beleid.

Het beheer als *maatschappelijk project* is een zeer belangrijk element van specificiteit.

– Duurzaam

Dit begrip is de essentiële kwalitatieve kern van de mission statement. Het betekent dat :

- de vennootschap werkt op een economische basis en tevens op een sociaalkwalitatieve basis, in tegenstelling tot de bij de overheid meer gebruikelijke administratief – bureaucratische basis ;
- zij haar medewerkers respecteert en hen een grote betrokkenheid geeft bij het volledige beleid en dit tevens van hen vraagt (empowerment) ;
- zij integraal handelt, hetgeen inhoudt dat een dossier – hetzij een intern of extern – behandeld wordt in al zijn aspecten (economische, sociale, ecologische, recreatieve, juridische, technische, ...) op basis van een intern kwaliteitssysteem en in functie van een verantwoorde en realistische lange termijnplanning.

Duurzaam is reeds verworpen tot een mode-woord, maar dit gebrek doet geen afbreuk aan zijn kwalitatieve inhoud.

– Dynamisch

Hoewel dynamisch beheer in *duurzaam* inbegrepen is, wordt het afzonderlijk vermeld ten einde expliciet te stellen dat de vennootschap zich niet tevreden stelt met wat is, maar zij steeds opnieuw wenst in te spelen op hetgeen het resultaat is van het *beheer als maatschappelijk project*. Zij ziet vooruit en anticipeert en zij lost actief de verwachtingen van haar *klanten* en *maatschappelijke actoren* in.

– Beheer

Dit wordt nader toegelicht bij de toelichting van artikel 7.

– Stimuleren

Dit begrip versterkt het *dynamisch beheer* en de actieve rol die de vennootschap op zich wenst te nemen. Het onderstreept tevens dat de vennootschap een voorname rol heeft als katalysator.

– Genereren en behouden.

Door deze dualiteit uitdrukkelijk tot uiting te breng, benadrukt de vennootschap ten overvloede dat zij *dynamisch* wil optreden. Zij wil dus niet alleen behouden wat is, maar nieuwe zaken creëren. Het dynamisme wordt versterkt door *genereren* als eerste te vermelden.

– Multifunctioneel gebruik

Het multifunctioneel gebruik is gekoppeld aan de *integraliteit*. Het beheer als maatschappelijk project impliceert het multifunctioneel gebruik. Door dit laatste uitdrukkelijk te vermelden benadrukt de mission statement dat de waterwegen en gronden beheerd worden met inachtneming van alle belanghebbenden (zie ook *alle maatschappelijke actoren*). Het betreft zowel zuiver commerciële geïnteresseerden (concessionarissen, schipperij,...) als recreanten, andere overheden op diverse niveaus, het beleid, milieugroeperingen e.d.

– Haar waterwegen en gronden

Door deze tweeledigheid benadrukt de vennootschap vooreerst haar dubbele taak, zoals vermeld in het decreet en haar statuten. Zij vormt tevens het tweede zeer belangrijke element van specificiteit.

– Genereren en behouden van watergebonden transport

Dit is de “klassieke” taak van de vennootschap. Door haar te laten voorafgaan door “inzonderheid” wordt benadrukt dat dit slechts een deelaspect is. Omwille van het *duurzaam beheer* staat deze taak niet los van de andere aspecten zoals deze tot uiting komen in het *maatschappelijk pro-*

ject. Zij wordt wel afzonderlijk vermeld, doch dit slechts om haar belang te benadrukken.

– *Alle maatschappelijke actoren*

Het *maatschappelijk project* wordt hierdoor nogmaals benadrukt. Het betreft wel degelijk *alle* maatschappelijke actoren. Het begrip valt samen met *klant*, doch het wordt afzonderlijk vermeld om uitdrukkelijk naar voren te brengen dat de klanten meer zijn dan de klassieke commerciële klanten.

– *Vraag en behoeften*

De vennootschap respondeert niet alleen op de maatschappelijke noden en verwachtingen die haar gesteld worden, zij zoekt deze ook actief op en anticipeert erop. Aldus is deze dualiteit verbonden met *duurzaam* beheer.

– *Elke klant*

In de filosofie van de ISO-norm is de *klant* het alfa en het omega van een organisatie. Klanten worden begrepen in de meest brede zin van het woord, vandaar dat het *elke* klant betreft. Omwille van de eisen van de ISO-norm kan de vermelding van *alle maatschappelijke actoren* in de mission statement niet volstaan : het begrip *klant* dient woordelijk aan bod te komen.

2.2. De naamswijziging en aanpassing van de NV Zeekanaal tot een publiekrechtelijk vormgegeven EVA Waterwegen en Zeekanaal.

2.2.1. De huidige NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen (hierna : NV Zeekanaal) werd opgericht bij decreet van 4 mei 1994.

Wanneer deze organisatie vandaag zou moeten worden gecatalogeerd vanuit bestuursrechtelijk oogpunt zou daaraan ongetwijfeld de kwalificatie moeten worden gegeven van een publiekrechtelijke rechtspersoon (zie artikel 3 van het decreet van 4 mei 1994), opgericht op grond van artikel 9 BWHI en waaraan een privaatrechtelijke rechtsvorm werd verleend (zie eveneens artikel 3 van het decreet van 4 mei 1994).

De openbare rechtspersoon “Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen” kreeg inderdaad in 1994 de vorm van een naamloze vennootschap. Om die reden heeft de decreetgever in 1994 beslist dat de organisatie onder de toepassing zou vallen van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen terwijl de decreetgever, tege-

lijktijd, op een aantal punten afwijkingen toestond van diezelfde vennootschappenwet omwille van het publiekrechtelijk karakter van de NV Zeekanaal.

In het raam van de betrachtingen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid wordt met dit ontwerp voorgesteld duidelijk aan te geven dat de organisatie vanaf de inwerkingtreding van dit decreet is te beschouwen als een *publiekrechtelijk* vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (hierna EVA) in de zin van artikel 13 van het kaderdecreet. Tegelijkertijd wordt ook de vorm van de naamloze vennootschap behouden zoals hierna verder zal worden toegelicht.

Wel wordt het initiële oprichtingsdecreet van 4 mei 1994 door dit ontwerp zo aangepast teneinde het, waar mogelijk, te stroomlijnen met het kaderdecreet doch zonder dit kaderdecreet op ieder punt te volgen. Ook dat zal verder worden toegelicht.

Artikel 13 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid omschrijft, op algemene wijze, het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (hierna : EVA) als de in artikel 11 van datzelfde kaderdecreet bedoelde rechtspersonen waarvan de rechtsvorm *niet* in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschap- of verenigingsrecht. Zulke EVA wordt – naar luidt van de memorie van toelichting bij artikel 13 – opgericht bij decreet en in het decreet worden de (basis)kenmerken van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA vastgelegd. Aldus moet, conform artikel 9 BWHI, het maatschappelijk doel worden bepaald, de opdrachten omschreven, een toezichtregeling uitgewerkt en de samenstelling en werking van de organen geregeld. Zulks betekent uiteraard niet dat, tot in het kleinste detail, de werkingsregels van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA moeten worden uitgewerkt in het decreet zelf.

2.2.2. Zoals in de toelichting bij artikel 13 van het kaderdecreet terecht wordt gesteld, kan de decreetgever ook gebruik maken van de techniek van verwijzing naar bestaande regelgeving.

Zo kan, bijvoorbeeld, voor de samenstelling en werking van de organen worden verwezen naar hetzij de wet van 21 maart 1991 houdende hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, het private verenigingsrecht of de vennootschapswetgeving.

Hierna zal blijken dat, onverminderd het publiekrechtelijk karakter van “Waterwegen en Zeeka-

naal”, Waterwegen en Zeekanaal, wat organisatie- en werkingsstructuur betreft, de vorm aanneemt van een naamloze vennootschap. Hiermee wordt inzonderheid beoogd de huidige organisatiestructuur te continueren waarmee meteen ook is aangegeven dat Waterwegen en Zeekanaal door dit decreet afwijkt van een aantal dwingende bepalingen van het vennootschapsrecht. De vennootschapsvorm echter doet geen afbreuk aan het gegeven dat het essentieel om een *publiekrechtelijk organisatie* gaat.

De gekozen structuur wordt verantwoord om bedrijfseconomische redenen en redenen van toegankelijkheid van andere publieke overheden in de organisatie, temeer, omdat de in 1994 gekozen organisatiestructuur in het verleden en tot op heden zijn nut, doelmatigheid en efficiëntie heeft bewezen. Er is dan ook geen reden om deze organisatiestructuur niet voort te zetten; zeker in de vervoerssector waar de vennootschapsvorm zowel in binnen- als buitenland gebruikelijk is. Het is dan ook een getoetste rechtsvorm om aan een vervoersonderneming gestalte te geven waardoor deze vertrouwen in het economisch leven uitstraalt. Bovendien, de privaatrechtelijke verbanden zijn duidelijk aanwezig in het uitvoeren van de opdrachten, inzonderheid inzake het bewerkstelligen van een modal shift naar de scheepvaart.

2.2.3. De (basis)kenmerken en regels die Waterwegen en Zeekanaal beheersen, worden vastgesteld in dit decreet. Het statuut of de rechtspositie van Waterwegen en Zeekanaal wordt, in die volgorde bepaald door dit (wijzigings)decreet, door het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid en door de statuten van Waterwegen en Zeekanaal. Voor al hetgeen niet in voorgaande teksten is bepaald, wordt, bij wijze van suppletief recht, verwezen naar de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen in het Wetboek van Vennootschappen.

Het voorgaande betekent ook dat dit decreet, als *lex specialis*, in de mate dat het op sommige punten afwijkt van het kaderdecreet, voorrang heeft op het kaderdecreet.

Er werd tevens voor geopteerd het rechtsinstrument van de statuten te behouden. Immers het is aangewezen om zeer concrete werkingsregels zoals, bijvoorbeeld, de wijze van oproeping tot de algemene vergadering, de te respecteren termijnen, enz. op te nemen in de statuten en niet in een decreet. Gezien de vennootschapsstructuur en de participatie van andere aandeelhouders dan het Vlaamse Gewest is het rechtsinstrument van de statuten ook het meest aangepast aan die realiteit.

Wel is het zo dat in de statuten *niet* kan worden afgeweken van de dwingende bepalingen van het vennootschapsrecht behoudens wanneer het nadere statutaire uitwerkingen betreft van een afwijking die reeds werden toegestaan door dit (wijzigings)decreet of door het kaderdecreet.

2.2.4. Opdat aan derden duidelijkheid wordt verschaft omtrent het essentieel publiekrechtelijk karakter van de organisatie Waterwegen en Zeekanaal – hetgeen afwijkingen van dwingende bepalingen van het vennootschapsrecht impliceert –, wordt – conform de Leidraad bij het kaderdecreet – voorgesteld om in de benaming of firmanaam van het agentschap niet langer te verwijzen naar de term “naamloze vennootschap” of “NV”. De in 1994 opgerichte NV Zeekanaal zal dan ook in de toekomst opereren onder de benaming “Waterwegen en Zeekanaal”. Door deze naamswijziging in “Waterwegen en Zeekanaal” komt meteen ook de opdrachtwijziging tot uiting nu deze, zoals hiervoor werd aangegeven, tot het beheer van sommige waterwegen is verruimd.

2.2.5. Opdat, conform de toelichting bij het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, beleidsuitvoerende taken zouden kunnen worden ondergebracht in een extern verzelfstandigd agentschap, moet worden aangetoond dat het agentschap voldoet aan de voorwaarden voor externe verzelfstandiging.

Vooreerst is vereist dat er een voldoende kritische massa aanwezig is. Het agentschap dat hier wordt voorgesteld zal het beheer hebben over ongeveer 700 kilometer waterwegen en 400 kilometer aan tij onderhevige waterkeringen, d.i. dijken. In de provincies West- en Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en een gedeelte van Antwerpen wordt jaarlijks ongeveer 20 miljoen ton over deze waterwegen vervoerd. Het beheer, onderhoud en exploitatie van en het toezicht op deze waterwegen en de kunstwerken erop, evenals de investeringen hiervoor en voor de projecten op het vlak van commercieel grondbeheer, vervoerslogistiek en de multifunctionele rol voor de waterwegen, welke zich uit o.a. in natuur en recreatie, vergt de inzet van ongeveer 800 personeelsleden. Deze oefenen ook de taken uit welke vereist zijn voor de waterbeheersing, de scheepvaartbegeleiding en het uitvoeren van het Integraal Water Beleid. “Waterwegen en Zeekanaal” is alzo meer dan een middelgrote onderneming. Dat zij een voldoende kritische massa bezit, is alzo een vaststaand feit.

Het kaderdecreet vereist eveneens dat de diensten of producten die het agentschap voortbrengt, meetbaar zijn. Ook hierover kan weinig twijfel bestaan.

De trafiek die middels een commercieel beleid of investeringen of de combinatie van beiden, wordt gerealiseerd is duidelijk meetbaar. Verder staat de projectgebonden aanpak van de taken van beleidsuitvoering, gekoppeld aan de begroting en een analytische boekhouding, borg voor een duidelijk identificeerbaar resultaat op het vlak van het voorwerp, de kwaliteit, de doorlooptijd en het budget en de middelen betreffende het projecten en dit versus de planning. Deze meetbaarheid kan thans reeds afgetoetst worden aan de hand van de jaarverslagen van de NV Zeekanaal.

Trafiek en projecten zullen het voorwerp uitmaken van een beheersovereenkomst. Deze – opgesteld als gevolg van de beleidsvoorbereiding – impliceert vanuit het beleid periodieke aansturing van output, zowel kwalitatief als kwantitatief en monitoring van het resultaat. Aldus kan het agentschap aangestuurd worden op doelmatigheid, prestaties en kwaliteit. Zulks is des te meer het geval daar de raad van bestuur, welke in de meerderheid is samengesteld uit vertegenwoordigers van het gewest, alle belangrijke beslissingen van het agentschap neemt, beslissingen die daarvoor reeds de toets van de interne begrotingsopvolging hebben doorstaan, die bovendien onder de controlebevoegdheid vallen van de gewestcommissaris. Budgettair, naar wettigheid en doelmatigheid, is er het advies van de Inspectie van Financiën of in de toekomst een controller, vereist. Tot slot blijft het algemeen administratief toezicht van toepassing.

Het beheer in de ruime zin van waterwegen en hun aanhorigheden en het daarmee verbonden grondbeheer zijn fysisch en in de tijd stabiele elementen. In functie hiervan heeft de NV Zeekanaal een “mission statement” opgesteld, welke hoger werd uiteengezet. Deze missie is gekoppeld aan een set van strategische en operationele doelstellingen, welke SMART zijn afgetoetst en mutatis mutandis gelden voor het agentschap dat thans wordt voorgesteld. De jaarverslagen aan de algemene vergadering, het jaarlijks ondernemingsplan, goedgekeurd door de raad van bestuur en overgemaakt aan de bevoegde minister, budgethouderschap, interne auditing en een project van integrale kwaliteitszorg thans reeds in opbouw, moeten concrete en betrouwbare opvolgingsindicatoren garanderen. Deze transparante en volgens gangbare standaarden opgemaakte sets van data, kunnen overgeheveld worden naar een groter geheel en leveren aldus thans en in de toekomst een periodieke en in de tijd evalueerbare stroom van informatie welke een reëel invulbare informatierelatie tussen agentschap en het beleid mogelijk maakt.

Zoals hoger reeds aangeraakt handelt het op te richten agentschap in zijn taken van beleidsuitvoering met externe privé-partners. Een van het gewest onderscheiden publieke rechtspersoon gebaseerd op een commercieel model, nl. een naamloze vennootschap, garandeert optimaal de meest toegevoegde waarde om de nodige commerciële slagkracht te realiseren met betrekking tot het handelen met deze privé-partners. De vennootschapsstructuur faciliteert contacten, akkoorden en samenwerkingsverbanden, o.a. onder de vorm van strategische participaties. Hij is het meest klantvriendelijk en het meest klantgericht. Hij verschaft het meest doeltreffend juridische duidelijkheid aan privé-partners, als zijnde een door hen gekend en vertrouwd model.

Fiscaal bestaat zijn toegevoegde waarde uit de aftrekbaarheid van de BTW, een financieel voor het gewest zeer belangrijk gegeven. Een belangrijke meerwaarde wordt ten slotte gevonden in de mogelijkheid om projecten van publiek-private samenwerking uit te voeren. Thans reeds participeert de NV Zeekanaal in tientallen PPS-projecten inzake kaaiuitbouw.

Dit agentschap verdient autonomie en onafhankelijkheid. Tot nog toe heeft het huidige agentschap, onder zijn vroegere benaming NV Zeekanaal, voor de toevertrouwde taken de specifieke knowhow en expertise opgebouwd en is bijgevolg het best geplaatst om onafhankelijk, maar geresponsabiliseerd te oordelen. Naar de klant toe dient er principieel te worden afgezien van directe interferentie in het proces van het nemen en uitvoeren van beslissingen. Alleen zo wordt een vermenging van “commercieel” en “ambtelijk” optreden vermeden. Deze vermenging zou nefast zijn voor de duidelijkheid die de klant eist met betrekking tot wie hij handelt en de wijze waarop de samenwerking wordt uitgevoerd. Deze scheiding komt overigens tegemoet aan de vereiste van de Europese transparanti Richtlijn die een onderscheid tussen het gebruik van al dan niet commerciële overheidsmiddelen oplegt.

Tot slot, bevordert het agentschap de model shift naar het water en stimuleert hij het bi- en trimodaal transport. Hij levert aldus aan vervoerders een keuzemogelijkheid die slechts aantrekkelijk kan zijn indien hij zich hierin commercieel kan opstellen. Gelet op de rol van vervoer over het water in het kader van het Mobiliteitsbeleid, is er dus een duidelijk maatschappelijk belang om marktconform te kunnen optreden.

2.2.6. Als bestuurlijke entiteit opereert het agentschap niet op een eiland, maar bouwt het een

partnership uit met ander besturen en bestuurslagen. Het betreft zowel de lokale besturen – gemeenten en provincies, zoals overigens ook blijkt uit de samenstelling van haar raad van bestuur (zie verder) als andere entiteiten, zoals De Scheepvaart en het nog op te richten agentschap Water en Zee- wezen. Binnen het beleidsdomein zijn er belangrijke dwarsverbanden al was het maar omdat het agentschap voor de wegen eveneens een belangrijke rol speelt in het Mobiliteitsbeleid. Inzonderheid in de realisatie van haar taak als maatschappelijk project speelt beleidsafstemming en samenwerking met andere bestuurslagen, zoals Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Natuur of Economie een belangrijke rol. Niet te vergeten is de participatie aan Europese projecten.

De partnerships hebben als belangrijke meerwaarde het vergroten van het maatschappelijk draagvlak van het agentschap, de uniforme behandeling van de klant en de bewerkstelling van een meer geïntegreerd en actief beleid dat veel verder reikt dat de “klassieke” opdracht van een waterwegbeheerder : nl. de uitbouw van het multifunctionele gebruik van de waterweg.

Financieel maken deze partnerships gemengde projecten mogelijk, gefinancierd op eigen begrotingsposten, evenals het bekomen van Europese subsidies. De financiële draagwijdte voor de beleidsuitvoering wordt hierdoor verruimd.

2.2.7. In dat verband is nog te wijzen, in het kader van een partnerschap, op de rol van de Algemene Vergadering van de Aandeelhouders (hierna : AV).

Bij de totstandkoming van dit wijzigingsontwerp is inderdaad aandacht besteed, enerzijds, aan de rol van de AV in een vennootschap doch rekening houdende in casu met het publiekrechtelijk karakter ervan en, anderzijds, de doelstelling van de Vlaamse regering om, in het kader van het primaat van de politiek, een sturende rol te vervullen ten aanzien van een publiekrechtelijk vormgegeven EVA.

Wat Waterwegen en Zeekanaal betreft, wordt – onverminderd het primaat van de politiek en de aan de regering toekomende rol – in de vennootschapstructuur de rol welke aan de AV als vennootschapsorgaan toekomt, erkend en, zoveel als mogelijk, gerespecteerd. Hierbij wordt, anders gezegd, het bestaan en de rol van de AV verzoend met de aansturing van de (raad van bestuur van de) EVA door de Vlaamse regering.

Niettemin zijn er zijn wel degelijk een aantal redenen aan te halen die resoluut pleiten voor het behoud van de AV als het forum bij uitstek van de aandeelhouders.

Vooreerst, is er op te wijzen dat het moeilijk denkbaar, minstens niet aangewezen is om in een NV-structuur, zelfs wanneer die publiekrechtelijk is, geen algemene vergadering te voorzien. De AV is immers – benevens andere bestuursorganen (Raad van bestuur en eventueel afgevaardigde(n) tot het dagelijks bestuur en, sedert kort, in voorkomend geval, ook het Directiecomité) – nog steeds een wezenlijk orgaan van de vennootschap.

Toch kan – wat het private vennootschaprecht betreft – niet worden ontkend dat zich de voorbije decennia een erosie heeft afgetekend van het belang van de AV als vennootschapsorgaan. Eén en ander is overigens door de (vennootschap)wetgever zowel erkend en als gevolg daarvan ook aangewakkerd. Aldus immers is, bijvoorbeeld, bij de implementatie van de eerste richtlijn in het Belgische recht door de Wet van 6 maart 1973 de regel van artikel 522, § 1 W.Venn. (oud art. 54 Venn.W.) ingevoerd. Voormelde bepaling bevestigt de zgn. *volheid van bevoegdheid van de raad van bestuur* als volgt : “*De raad van bestuur is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn tot verwezenlijking van het doel van de vennootschap, behoudens die waarvoor volgens de wet alleen de algemene vergadering bevoegd is.*”.

Zulks betekent, omgekeerd, dat tengevolge van die bepaling de AV nog enkel over zgn. toegewezen bevoegdheden beschikt. Zulks gebeurde niettegenstaande de (vanuit wetgevingstechnisch oogpunt onterecht) niet afgeschafte – doch als “*lex anterior*” langs de kant gezette – bepaling van artikel 531 W.Venn. (“*de algemene vergadering heeft de meest uitgebreide bevoegdheid om de handelingen die de vennootschap aangaat, te verrichten of te bekrachtigen*”).

Deze krachtens het huidig privaats vennootschaprecht aan de raad van bestuur toekomende volheid van bevoegdheid kan daarenboven binnen een publiekrechtelijk vormgegeven EVA nog worden versterkt door bepaalde expliciet op te sommen bevoegdheden uitdrukkelijk toe te wijzen aan de regering of het parlement (zoals in casu : bv. de ontbinding, de formulering van het maatschappelijk doel, enz.) voor te behouden.

Indien de AV op die wijze aan belang inboet, dan blijft nog steeds vast te stellen dat de bevoegdheden die de AV, naar privaats recht, middels uit-

drukkelijke wettelijke toewijzing heeft behouden niet onbelangrijk zijn, zoals o.m. de benoeming en het ontslag van de bestuurders, de wijziging van de statuten, enz. Weliswaar is het nu zo dat voor een aantal van deze bevoegdheden het kaderdecreet deze, wat de publiekrechtelijk vormgegeven EVA betreft, bij algemene regel voorbehoudt niet aan de AV maar rechtstreeks aan de Vlaamse regering (zoals de benoeming van de bestuurders).

Het voorgaande doet er echter niet aan af dat de rol van de AV hoe dan ook essentieel blijft. Het is immers een wezenlijk forum en, voor die aandeelhouders die niet (individueel) in de raad van bestuur zijn "vertegenwoordigd", zelfs het *énige forum* – om over de werking van de vennootschap geïnformeerd en gehoord te worden. De *aandeelhouders, elk individueel beschouwd (en dus niet louter collectief of per categorie zoals in de raad van bestuur)*, kunnen ter AV immers aan de beraadslaging deelnemen (op grond van informatie die hen krachtens de wet tijdig dient te worden ter beschikking gesteld). Bovendien beschikken ze ter AV over een vraagrecht ten aanzien van de bestuurders en de commissaris (art. 540 W.Venn.). Tenslotte, bestaat er naar vennootschapsrecht de mogelijkheid om de bevoegdheden van de AV statutair uit te breiden (bv. door te voorzien dat de raad van bestuur voor bepaalde beslissingen de voorafgaande goedkeuring van de AV behoeft, enz.).

2.2.8. Tenslotte, Waterwegen en Zeekanaal staat onder de determinerende invloed van het Vlaamse gewest. Het algemeen administratief toezicht uit te oefenen door de gewestcommissaris blijft – bij wijze van overgangsmaatregel – gehandhaafd. Tevens worden het overwicht van het gewest in het aandeelhouderschap en de hoofdzakelijke financiering van de taken van beleidsuitvoering door het gewest, bestendigd. Zowel in het oprichtingsdecreet van 4 mei 1994 als in dit wijzigingsdecreet, zijn de meerderheid van de afgevaardigden in zijn raad van bestuur vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest. Ter zake wordt wel een meer evenwichtige spreiding voorzien, aangepast aan het meer uitgebreide territorium. Hiervoor wordt verwezen naar de betreffende artikelen ter zake.

Zoals hoger reeds aangehaald heeft de wijze waarop de NV Zeekanaal tot nog toe invulling heeft gegeven aan het decreet van 4 mei 1994 (*B.S.* 16 juli 1994, 18856) in het verleden en in het heden haar nut, doeltreffendheid en efficiëntie bewezen. Vertrekkend vanuit deze vaststelling, is gekomen tot de werkwijze om de betrokken entiteit aan te passen bij wijze van een wijzigingsdecreet aan hetgeen in het licht van het kaderdecreet is vereist zonder

een breuk te creëren met het verleden en maximaal de door het bestaande decreet gemaakte keuze te behouden.

Dit is de draagwijdte van het ontwerp dat vandaag wordt voorgelegd.

ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR

Artikel 1

Krachtens artikel 39 van de Grondwet en artikel 6, par. 1, X, 2° en 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, gewijzigd bij wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, werd de bevoegdheid over de waterwegen en de havens, met hun aanhoorigheden overgedragen aan de gewesten.

Krachtens artikel 6, par. 1, X, 2°bis van dezelfde wet werd het juridisch stelsel van de land- en waterwegen, welke ook de beheerder ervan zij, overgedragen aan de gewesten, met uitzondering van de spoorwegen beheerd door de Nationale Maatschappij van de Belgische Spoorwegen.

Krachtens artikel 6, par. 1, X, 5°, 6° en 9° werden respectievelijk de dijken, de veerdiensten en de loodsdiensten en de bebakeningsdiensten van en naar de havens overgedragen.

Dit decreet handelt over deze gewestbevoegdheden.

Artikel 2

Gebruik makend van de genoemde bevoegdheid heeft de decreetgever op 4 mei 1994 het decreet betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen uitgevaardigd. Dat decreet dat de oprichting van de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen inhield, wordt in het huidige decreet verder verkort aangeduid als "decreet 1994".

Huidig decreet strekt ertoe het decreet 1994 te wijzigen.

De wijzigingen in dit artikel betreffen vooreerst de nieuwe naam voor de vennootschap : de naamloze

vennootschap “Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen”, in het kort “Zeekanaal”, zal in de toekomst “Waterwegen en Zeekanaal”, in het kort “W&Z” heten. Het betreft een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met een aandeelhoudersstructuur vergelijkbaar met deze van een NV.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 4

Dit artikel strekt ertoe de definities, opgenomen in artikel 2 van het decreet 1994, enerzijds te wijzigen en anderzijds aan te vullen.

Onder 1° wordt de definitie van “de vennootschap” gewijzigd in die zin dat voortaan naar de nieuwe naam “Waterwegen en Zeekanaal” wordt verwezen. Op het statuut en de rechtsvorm van de organisatie wordt hierna ingegaan (zie toelichting artikel 5).

Vervolgens worden vijf nieuwe definities ingevoerd.

Teneinde de bevoegdheid- en activiteitssfeer van Waterwegen en Zeekanaal beter af te bakenen, wordt onder 5° een nieuw begrip geïntroduceerd.

De watergebonden gronden zijn de gronden die aan W&Z in eigendom toebehoren of waarop zij enig ander zakelijk recht heeft, zoals een erfpacht- of een opstalrecht. Ook gronden die aan W&Z in concessie, in beheer of in huur worden gegeven vallen onder de definitie van watergebonden gronden. Beheer moet worden begrepen als de mogelijkheid om alle bevoegdheden uit te oefenen : onderhouden, exploiteren, commercialiseren, investeren e.d.m.

Het decreet 1994, zoals gewijzigd door huidig decreet, verwijst op bepaalde plaatsen naar de Dienst voor Scheepvaart die de tweede entiteit is door middel waarvan het beheer van de binnenwaterwegen wordt georganiseerd (zie bvb. artikel 5, par. 1, 2°). Vermits die Dienst bij afzonderlijk decreet wordt omgezet in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, afgekort “De Scheepvaart” genoemd, is het aangewezen één

en ander in de definities van het decreet 1994 te verduidelijken (zie 6°).

Huidig decreet voorziet o.m. in de aanpassing van de huidige NV Zeekanaal in het licht van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid en beoogt ondubbelzinnig tot de kwalificatie van het organisme als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap in de zin van artikel 13 van het kaderdecreet. Vermits het decreet 1994, zoals gewijzigd door huidig decreet op bepaalde plaatsen naar het kaderdecreet verwijst (zie bvb. artikel 3, derde lid, 8, par. 1), is het aangewezen dit laatste decreet te definiëren (zie 7°).

Er wordt volstaan met deze formulering, aangezien het volgens de Raad van State in zijn advies “immers wordt aangenomen dat bij het stellen van regels door verwijzing de regeling waarnaar verwezen wordt steeds toepassing vindt met inbegrip van de latere wijzigingen welke in de regeling worden aangebracht”. De geldigheid zelf van deze latere mogelijke wijzigingen is, zowel wat het kaderdecreet als wat het Wetboek van Vennootschappen betreft, inhoudelijk wel van belang (zie 8°).

Aangezien het decreet beroep doet op het vennootschapsrecht wordt tot slot ook het Wetboek van Vennootschappen gedefinieerd.

Artikel 5

Om de redenen die in de algemene toelichting uitvoerig werden uiteengezet, strekt de voorgestelde bepaling (de toevoeging van een nieuw derde lid in artikel 3 van het decreet 1994) ertoe de bestaande vennootschap, ook op heden, naar luidt van datzelfde artikel 3, publiekrechtelijk van aard, uitdrukkelijk te kwalificeren als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, in de zin van artikel 13 van het kaderdecreet.

Aldus wordt de vennootschap ingepast in de nieuwe hertekende organisatiestructuur van de Vlaamse administratie. De bestaande organisatiestructuur, naamloze vennootschap van publiek recht, werd, met enige aanpassingen in het licht van het kaderdecreet, behouden. Al is de keuze voor de private rechtsvorm voor de publiekrechtelijke EVA veeleer de uitzondering, dan is zulks in concreto verantwoord om historische redenen, om redenen van herkenbaarheid naar potentiële binnen- en buitenlandse participanten toe, en ook en vooral omwille van bedrijfseconomische redenen, d.w.z. omwille van redenen van efficiëntie en doelmatig-

heid van de bestaande structuur, inzonderheid ook gelet op de concurrerende transportomgeving waarbinnen de vennootschap werkzaam is.

Toch wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de benaming van het organisme te wijzigen. De nieuwe benaming, Waterwegen en Zeekanaal, afgekort W&Z, sluit beter aan bij de beslissingen inzake de reorganisatie van het beheer van de Vlaamse waterwegen (verruiming van het actieterrein van W&Z in vergelijking met de NV Zeekanaal). Bovendien, wordt, aldus, om duidelijkheid te scheppen naar derden toe, inzonderheid om aan te geven dat W&Z geen “gewone” vennootschap is doch een vennootschap van specifieke, i.e. publiekrechtelijke, aard en dus afwijkingen omvat van dwingende bepalingen van het private vennootschapsrecht niet langer in de benaming zelf verwezen naar het begrip naamloze vennootschap of de afkorting NV.

De naamgeving “Waterwegen en Zeekanaal” voldoet aan de criteria die zijn gesteld in de nota met aanbevelingen over de naamgeving, goedgekeurd door de Stuurgroep Beter Bestuurlijk Beleid op 11 februari 2002 :

- de naam is een fusie van enerzijds, “Waterwegen” (benaming waaronder de AWZ in Oost- en West-Vlaanderen gemeenlijk bekend is) en, anderzijds, “Zeekanaal” (benaming waaronder de huidige NV Zeekanaal bekend is in de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant) ;
- dit betekent dat, naar marketing (bekendmaking van de nieuwe naam), slechts een beperkte inspanning moet worden gedaan doordat elk deel van de benaming reeds gekend is in de samenstellende delen (AWZ en NVZ). Een dure en vol te houden bekendmakingcampagne wordt aldus vermeden ;
- de benaming valt in hoge mate samen met de territoria van de samenstellende delen ;
- de benaming dekt de activiteiten van de samenstellende onderdelen. De nieuwe benaming kan aldus makkelijk door de huidige klanten geassimileerd worden. De nieuwe entiteit oefent in grote mate dezelfde activiteiten uit als de oude entiteiten waaruit zij is samengesteld ;
- uit de benaming blijkt de kernactiviteit van Waterwegen en Zeekanaal ;
- zij bevat geen overbodige, weinigzeggende bevoordingen, is bondig, bestaat uit begrijpelijke termen en correct Nederlands. Alle woorden

behoren tot het zakelijke, neutrale taalgebruik en zijn geen vakjargon ;

- de benaming bestaat uit soortnamen, die direct gelinkt zijn aan de activiteiten van de organisatie ;
- de benaming is uniek binnen de Vlaamse overheid.

In overeenstemming met de bepalingen uit het kaderdecreet ter zake, wordt de datum van inwerkingtreding geregeld door een besluit van de Vlaamse regering.

Het laatste lid van artikel 3 decreet 1994 (aanvullende toepassing van het vennootschapsrecht) kan worden opgeheven in het licht van de nieuwe bepaling van artikel 8, par. 1 (zie hierna de toelichting bij die laatste bepaling).

Artikel 6

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 7

In het kader van de basisfilosofie die ten grondslag ligt aan dit wijzigingsdecreet, te weten enerzijds om het decreet 1994 maximaal te behouden en anderzijds de herstructurering van en de taakverdeling tussen de operatoren op het terrein, wordt, om reden van duidelijkheid, het doel van het agentschap thans uitdrukkelijk uitgebreid tot de aanhorigheden van de waterwegen. Het ambtsgebied van W&Z zal bij besluit en bijgevoegde plannen door de Vlaamse regering nader worden bepaald, ook ten opzichte van en zoals dat van de overige operatoren.

Aan het aldus geformuleerde maatschappelijk doel van Waterwegen en Zeekanaal ligt een missie ten grondslag, met name in te staan voor het duurzaam, integraal en dynamisch beheren, hetgeen o.m. inhoudt het onderhouden, exploiteren, commercialiseren en investeren, als maatschappelijk project, van de waterwegen en de gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik. Dit houdt o.m. in het genereren en behouden van watergebonden transport, het verzekeren van de veiligheid, het ontwikkelen van recreatie op en langs de waterwegen, het inpassen van de waterweg in de ontwikkeling van natuur, landschap, het

uitbouwen van waterfronten, het zuinig beheer van het water, e.d.m., rekening houdende met alle maatschappelijke actoren.

Het beheren zoals hoger bedoeld, houdt o.m. in dat “Waterwegen en Zeekanaal” gronden langsheen de waterwegen verwerft, vervreemdt voor zover ze deze in eigendom heeft, affecteert of desaffecteert, huurt of verhuurt, in concessie neemt of concedeert, er rechten op vestigt of ze bouwrijp maakt. Tevens zal het agentschap met deze gronden handelsactiviteiten opzetten, inclusief het afsluiten van samenwerkingsverbanden. Het zal ermee een specifiek op de waterweg gericht beheer voeren ten einde door een oordeelkundige afstelling tussen het gebruik van de waterweg en het gebruik van de belendende gronden, maatschappelijke meerwaarden te creëren.

Deze missie ziet zich vertaald in artikel 5, § 4, van het oprichtingsdecreet.

In dit verband is nog op te merken dat het begrip “maatschappelijk project” als gehanteerd in het voorgestelde artikel geen vrijblijvend begrip is doch wel een norm met een juridische draagwijdte. De inhoud en draagwijdte van dit maatschappelijk project en de verwachtingen van het Vlaamse Gewest inzake de door het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal te bereiken resultaten met het oog op de uitvoering van het mobiliteitsbeleid dat de politieke overheid in dat verband voert met het oog op de behartiging van het algemeen belang zullen nader worden geconcretiseerd in de beheersovereenkomst. De beheersovereenkomst is in dat verband te beschouwen als een wezenlijk instrument. De inhoud ervan kan ertoe leiden dat niet alle activiteiten van Waterwegen en Zeekanaal rendabel zullen kunnen zijn. Waterwegen en Zeekanaal zal immers taken van algemeen economisch belang moeten behartigen die niet noodzakelijk (alle) kunnen worden geëxploiteerd op marktconforme wijze en waarvan het financieel resultaat beperkt of negatief zal blijken hetgeen dan is te verklaren door de missie van het Agentschap inzake het bevorderen van een duurzaam en dynamisch mobiliteitsbeleid.

Bovendien is “Waterwegen en Zeekanaal” belast met de hiernavolgende taken van openbare dienstverlening : het regelen van de scheepvaart, het bouwen, vernieuwen, onderhouden, herstellen, bedienen en uitrusten van kunstwerken, zoals (beweegbare) bruggen, sluizen, stuwen en pompstations, het bouwen, onderhouden en inrichten van de voorziening van oevers, jaagpaden en aanhorigheden, het aanleggen, verbeteren, inrichten en outillieren van

laad- en loskaden en de hieraan verbonden ontsluitingen, alsmede het regelen van het gebruik ervan, het verrichten van de nodige baggerwerken, het organiseren van een loods- en sleepdienst, het regelen van de waterstanden met, daartegenover, het innen van rechten.

In het tweede lid van de eerste paragraaf, wordt een technische aanpassing gedaan : “De Scheepvaart” komt overeenkomstig de definitie gegeven volgens artikel 3, 6° van onderhavig decreet in de plaats van “de Dienst voor de Scheepvaart”.

Tenslotte, wordt huidig artikel 5, derde lid van het oprichtingsdecreet geschrapt. Het komt gepast voor – gezien het kaderdecreet – de ontbinding van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA te regelen bij decreet. Wel wordt artikel 5, derde lid, tegelijkertijd vervangen door de opdracht die thans ligt vervat in artikel 60 (de opdracht tot uitvoering van samenwerkingakkoorden in het licht van de staats-hervorming) van het decreet 1994 te integreren bij het maatschappelijk doel.

Artikel 8

Het toegevoegde tweede lid maakt duidelijk dat de vennootschap, die een publiekrechtelijke instelling is en onverminderd het commercieel karakter van sommige van zijn handelingen en verbintenissen zoals bedoeld in artikel 6 van het decreet 1994, niet de hoedanigheid van koopman heeft in de zin van artikel 1 van het wetboek van koophandel.

Deze bepaling moet worden gelezen, met het oog op rechtszekerheid, in het licht van artikel 10 van dit ontwerp dat ertoe strekt, zoals gebruikelijk is, voor publiekrechtelijke instellingen met een commerciële of industriële activiteit, de normatieve regeling inzake het faillissement en het gerechtelijk akkoord uit te sluiten. Overeenkomstig de jurisprudentie van het Arbitragehof in zijn arrest nr. 105/2000 van 25 oktober 2000 kunnen de gewesten in het kader van hun bevoegdheid ex artikel 9 BWHI die bepalingen aanduiden in de federale wetgeving die onverenigbaar zijn te achten met het publiekrechtelijk statuut van de organisatie waaraan zij vorm geven.

Een identieke bepaling geldt voor De Scheepvaart.

Artikel 9

Het toezicht op de vennootschap wordt niet langer geregeld door de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen (lees : organismen) van openbaar nut, maar door de bepalingen van het decreet 1994, zoals gewijzigd door huidig decreet, en door het kaderdecreet. Bijgevolg is het huidige artikel 7 op te heffen.

Artikel 10

Naar model van De Scheepvaart wordt in deze bepaling het statuut bepaald van de vennootschap. Vanaf de inwerkingtreding van huidig wijzigingsdecreet is “Waterwegen en Zeekanaal” die de vorm blijft behouden van een naamloze vennootschap van publiek recht, hetgeen in concreto betekent dat haar statuut bepalingen bevat die afwijken van de dwingende bepalingen van het private vennootschapsrecht, te kwalificeren als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap in de zin van artikel 13 van het kaderdecreet.

Het statuut van Waterwegen en Zeekanaal wordt beheerst door de volgende hiërarchie van rechtsregels : het decreet 1994 (zoals gewijzigd door huidig decreet), vervolgens – en in de mate dat het niet afwijkt van het instellingsspecifieke decreet – door het kaderdecreet en tenslotte de statuten van Waterwegen en Zeekanaal. Wat de statuten betreft is nog te wijzen op hetgeen hoger is gesteld bij de algemene toelichting.

De bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen blijven – suppletief – als vangnet fungeren voor alles wat niet door het decreet 1994 (zoals gewijzigd), het kaderdecreet en de statuten wordt geregeld. Dat vangnet als regelensysteem is, bij gebrek aan volwaardig omvattend alternatief uitermate nuttig gelet op de aandeelhouderstructuur van Waterwegen en Zeekanaal. Het laat toe te vermijden dat in de statuten lange en complexe regelingen zijn te treffen. De terugval op het Wetboek van Vennootschappen, waarvan de bepalingen het voorwerp hebben uitgemaakt en blijven uitmaken van een zeer uitvoerige rechtsleer en rechtspraak, komt ongetwijfeld ook de rechtszekerheid ten goede.

Om elk misverstand te vermijden is het aangewezen dat de toepassing van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en de faillissementswet van 8 augustus 1997 uitdrukkelijk wordt uitgesloten. Hetzelfde geldt voor de rechts-

regels die betrekking hebben op een algemene toestand van samenloop van de schuldeisers (vb. in geval van vereffening van de vennootschap). Nog om redenen van duidelijkheid wordt gepreciseerd dat de verwijzing naar die wetten en rechtsregels ook een verwijzing inhoudt naar de wetten en rechtsregels die in de toekomst de voormelde wetten of rechtsregels wijzigen, vervangen of opheffen.

Artikel 11

Aan huidig artikel 9 van het decreet 1994 dat erin voorziet dat Waterwegen en Zeekanaal dadingen kan aangaan, wordt de mogelijkheid toegevoegd om overeenkomsten tot arbitrage te sluiten.

Gelet op hetgeen is bepaald in artikel 1676 van het Gerechtelijk wetboek en analoog aan hetgeen door de federale wetgever is voorzien, wat de federale overheidsbedrijven betreft, in artikel 14 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, dient de vennootschap, rekening houdende met de sector waarbinnen de vennootschap actief is (vervoerssector, meer specifiek haven- en scheepvaartactiviteiten) ook de bevoegdheid te hebben om overeenkomsten tot arbitrage af te sluiten en zulks in alle aangelegenheden en dus niet alleen bij geschillen die hun oorsprong vinden in een contractuele relatie. Een dergelijke overeenkomst tot arbitrage kan echter pas worden gesloten met natuurlijke personen nadat het geschil is gerezen. Ook deze bepaling is volstrekt analoog aan artikel 14 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en kan aldus steun vinden in de jurisprudentie van het Arbitragehof betreffende de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten wanneer zij een publiekrechtelijke instelling oprichten ex artikel 9 BWHI.

Artikel 12

De voorgestelde wijziging sluit beter aan bij het essentieel publiekrechtelijk karakter van de vennootschap.

Ook al kan het huidige Vlaams Parlement een toekomstig Vlaams Parlement, strikt genomen, niet binden dan wordt het niettemin geacht te getuigen van een behoorlijk bestuur om het engagement zoals vervat in huidig artikel 10, § 2, tweede lid, uitdrukkelijk te behouden.

Artikel 13

Aangezien het artikel 16 van het decreet 1994 slechts een herformulering is van het artikel 12 van het kaderdecreet en er daarenboven minstens ogenschijnlijk mee in tegenspraak is, wordt dit artikel opgeheven.

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 15

Door de wijziging van artikel 18 § 3, tweede volzin van het decreet 1994 door het decreet van 8 december 2000, artikel 6, is er een – minstens ogenschijnlijke – tegenspraak ontstaan met artikel 20, § 1, van het decreet 1994. Deze technische aanpassingen heffen deze tegenspraak op.

Artikel 16

De thans niet gedefinieerde begrippen kanaalgebied en kanaaldomein worden vervangen door “de waterwegen en hun aanhorigheden, evenals voor, – respectievelijk van – de watergebonden gronden” Een omschrijving van het gebied watergebonden gronden is vermeld in artikel 2 terwijl de begrippen waterwegen en hun aanhorigheden zijn ontleend aan artikel 6, § 1, X, BWHL.

Artikel 17

Deze herformulering is het gevolg van de overeenkomstige bepaling in het kaderdecreet. Inhoudelijk is het thans niet meer nodig dat de scheepvaart- en havengelden worden bekrachtigd door de Vlaamse regering.

Artikel 18

In overeenstemming met het nieuw gedefinieerde begrip “watergebonden gronden” en de wijzigingen aangebracht in artikel 23 (zie art. 11 van huidig wijzigingsdecreet), worden de woorden “van het door haar beheerde kanaal” geschrapt ; worden tussen

de woorden “de door haar beheerde havengebieden” en “en bevaarbare waterwegen” de woorden “en hun aanhorigheden” gevoegd en worden tussen de woorden “bevaarbare waterwegen” en “alle bijzondere diensten” de woorden “hun aanhorigheden en de watergebonden gronden” gevoegd.

Artikel 19

Teneinde de maatschappelijke opdracht van de vennootschap beter te kunnen uitoefenen, wordt, naar model van De Scheepvaart een recht van voorkoop ingevoerd. Het betreft hier een bijkomende mogelijkheid gericht op een langere termijn-denken. Dit recht stelt het agentschap in staat, zonder noodzakelijk tot onteigening te moeten overgaan, die gronden te verwerven welke volgens hun bestemming dienstig kunnen zijn voor de verwezenlijking van haar maatschappelijk doel. Deze wijze van libellering maakt het mogelijk om soepel in te spelen op de mogelijkheden om het grondbeleid via een aankooppolitiek te ontwikkelen. Uiteraard zal Waterwegen en Zeekanaal, in voorkomend geval, concreet motiveren waarom deze of gene grond onder toepassing valt van het voorkooprecht.

De inrichting van dit voorkooprecht is geheel geïnspireerd op de artikelen 85 e.v. van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, evenals op artikel 56, § 2 van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet.

Het recht van voorkoop geldt niet als het goed wordt verkocht aan de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de (mede-) eigenaar of aan de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot of de samenwonende partner van de (mede-)eigenaar. Dit recht geldt evenmin als het goed wordt verkocht aan de mede-eigenaar of aan de echtgenoten of de samenwonende partners van voormelde afstammelingen of geadopteerde kinderen. Bijkomende voorwaarde opdat het recht van voorkoop niet zou gelden is dat al deze personen het goed moeten kopen voor eigen rekening. Het recht van voorkoop herleeft echter wanneer de voormelde personen het goed opnieuw verkopen, op voorwaarde dat ze het goed verkopen aan een derde, die niet in één van voorgaande categorieën personen is onder te brengen.

Dit voorkooprecht kan geen afbreuk doen aan andere reeds bij wet of decreet ingestelde voorkooprechten die steeds voorrang hebben.

De procedures en termijnen welke moeten worden nageleefd bij de uitoefening van het recht van voorkoop houden rekening met de richtlijnen van de Kenniscel Wetsmatiging en is zodanig opgevat dat het door dit decreet ingevoerde recht van voorkoop probleemloos kan worden ingevoegd in een groter, uniform geheel. Er wordt op die wijze rekening mee gehouden dat de in Vlaanderen in het algemeen belang bij decreet ingerichte rechten van voorkoop in hoofde van sommige publiekrechtelijke diensten of verenigingen beheersmatig zouden worden gecentraliseerd bij één door de Vlaamse overheid aangeduide dienst of instelling.

Artikel 20

De nieuwe bepaling houdt rekening met de nieuwe regeling in het kaderdecreet inzake het dagelijks bestuur (zie hierna, artikel 38 van het decreet 1994, zoals gewijzigd).

In overeenstemming met de terminologie van het kaderdecreet en de filosofie van de één op één relatie, wordt de leidend ambtenaar vervangen door een gedelegeerd bestuurder.

Als plaatsvervanger van de gedelegeerd bestuurder wordt een algemeen directeur voorzien als orgaan van de vennootschap (zie verder artikel 38 van het decreet 1994, zoals gewijzigd).

Artikel 21

De wijziging is het gevolg van de nieuwe regeling van het dagelijks bestuur (zie hierna, artikel 38 van het decreet 1994, zoals gewijzigd).

Artikel 22

De voorgestelde aanpassing is een gevolg van de wijziging aangebracht door dit decreet aan artikel 3, § 3, van het decreet 1994. Het decreet stelt het maatschappelijk doel van de vennootschap vast en de statuten dienen uiteraard, met inbegrip van het daarin bepaalde maatschappelijk doel, in overeenstemming te zijn met dit decreet. De bijzondere verwijzing naar het statutair maatschappelijk doel

is in artikel 31 van het decreet 1994 dan ook niet langer vereist.

Artikel 23

Het minimum en maximum aantal bestuurders in paragraaf 1 werd vervangen door een vast aantal bestuurders ten belope van dertien. In de feiten worden de voordrachtrechten immers steeds uitgeoefend. Het verhoogd aantal leden van de Raad van bestuur (van een maximum van elf naar een vast aantal van dertien bestuurders) is het gevolg van de gewijzigde samenstelling, zoals geregeld in paragraaf 3 (zie hierna).

Er werd voor geopteerd om alle regels m.b.t. de samenstelling van de Raad van bestuur onder te brengen in één bepaling, m.n. in paragraaf 3 van artikel 32.

Eén lid maakt krachtens dit decreet *van rechtswege* deel uit van de Raad van bestuur : het gaat om een ambtenaar van het beleidsdomein Mobiliteit, aangeduid door de Vlaamse regering. Hij geldt aldus als een vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest. Deze vertegenwoordiging heeft als bedoeling de concordantie binnen het beleidsdomein te garanderen.

Bovendien is de keuzevrijheid van de Vlaamse regering beperkt als volgt.

Behoudens hetgeen reeds is gesteld omtrent het hiervoor vermelde lid van rechtswege, is de Vlaamse regering ertoe gehouden steeds twee bestuurders te benoemen die tegelijkertijd lid zijn van de Raad van bestuur van De Scheepvaart en waaronder zich de gedelegeerd bestuurder van De Scheepvaart bevindt. Een analoge bepaling geldt overigens voor De Scheepvaart. Zodoende wordt, mede gelet op het voorgaande van rechtswege lidmaatschap, bekomen dat de diverse agentschappen actief in het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen functioneel verbonden blijven, wat de coördinatie van hun acties ten goede zal komen.

De bepaling van artikel 32, § 5, van het decreet 1994 is opgenomen in paragraaf 3 van datzelfde artikel, dat de diverse bepalingen m.b.t. de samenstelling van de Raad van bestuur groepeerde.

De eerstgenoemde bepaling kan derhalve worden opgeheven.

Artikel 24

De bepaling strekt er toe om naast de onverenigbaarheid in het kaderdecreet nog te voorzien in een aantal bijkomende onverenigbaarheden.

Concreet betekent dit dat, naast de onverenigbaarheden voorzien in het kaderdecreet (lid van het de in het kaderdecreet opgesomde parlementen, het ambt van minister, staatssecretaris en hun kabinetsleden, het ambt van personeelslid van het EVA, de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur in voorkomend geval uitgezonderd), nog volgende onverenigbaarheden gelden voor Waterwegen en Zeekanaal : lid van de Europese Commissie, lid van de rechterlijke macht, staatsraad of assessor in de Raad van State, lid van het auditoraat van de Raad van State, rechter of referendaris in het Arbitragehof, de commissaris-revisor.

De onverenigbaarheid van het mandaat van bestuurder met de hoedanigheid van provinciegouverneur waarin voorheen was voorzien, wordt geschrapt.

Deze onverenigbaarheden doen geen afbreuk aan hetgeen is gesteld in artikel 32 van het decreet 1994 (zoals gewijzigd), te weten het daarin bedoelde lid van rechtswege, evenals de twee bestuurders van De Scheepvaart waaronder de gedelegeerd bestuurder. De redenen hiervoor werden vermeld onder de toelichting bij artikel 21.

Artikelen 25, 26 en 27

De artikelen strekken ertoe de bepalingen van het decreet 1994 aan te passen aan de nieuwe regeling van dagelijks bestuur (zie artikel 38, decreet 1994, zoals gewijzigd).

De bevoegdheid inzake de bezoldigingsregeling is geregeld bij artikel 18, § 4, van het kaderdecreet.

Artikel 28 en 29

De bepaling voert, naar het model van artikel 22 van het kaderdecreet enerzijds en de filosofie van de één of één relatie anderzijds een nieuwe regeling in m.b.t. de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur van de vennootschap.

Het dagelijks bestuur alsook de vertegenwoordiging in dat kader, wordt opgedragen aan een gede-

legeerd bestuurder, die wordt benoemd voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar door de Vlaamse regering. Voor het ontslag geldt hetzelfde.

Op voordracht van de Raad van bestuur benoemt en ontslaat de Vlaamse regering ook een algemeen directeur. De algemeen directeur is geen lid van de Raad van bestuur, maar neemt wel met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de Raad van bestuur. De algemeen directeur vervangt de gedelegeerd bestuurder bij diens afwezigheid.

De gedelegeerd bestuurder kan mits voorafgaande goedkeuring door de Raad van bestuur aan de personeelsleden die hij aanwijst, bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren.

Artikel 30

In het licht van het vernieuwde artikel 38 kunnen de daaropvolgende artikelen 39 tot en met 42 van het decreet 1994 worden opgeheven.

Artikel 31

De bepaling sluit aan bij de artikelen 14 en 15 van het kaderdecreet. Aldus wordt bij het agentschap het instrument van de beheersovereenkomst verankerd.

Strikt genomen moet deze bepaling niet expliciet in dit decreet worden opgenomen aangezien deze aangelegenheid wordt geregeld in het kaderdecreet en dit decreet daarvan niet wenst af te wijken. Niettemin om pedagogische redenen wordt toch een enig artikel in dit decreet ingelast ter verwijzing naar het rechtsinstrument van de beheersovereenkomst.

Artikel 32

Deze aanpassing is het gevolg van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Gelet op de autonomie van het agentschap is een machtiging door de Vlaamse regering niet meer nodig. Tevens zal de aangelegenheid van schenkingen en legaten worden geregeld in de beheersovereenkomst.

Artikel 33

Het artikel 45 van het decreet 1994 kan worden opgeheven omdat in het ontwerp van decreet houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer, welk van kracht zal worden voordat onderhavig ontwerp van kracht wordt, een bepaling wordt opgenomen die alle aspecten inzake schuld regelt. Aldus is de bepaling uit het decreet 1994 overbodig geworden.

Artikel 34

Deze tekstmodulatie heeft als doel rekening te houden met de bepalingen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid ter zake en teksteenheden met het decreet betreffende De Scheepvaart te bereiken.

Artikel 35

Het administratief toezicht zoals ingesteld door het decreet 1994 wordt behouden, zij het dat het wordt aangepast aan de huidige situatie en meer bepaald aan artikel 23 van het kaderdecreet. Hiermee wordt ook tegemoet gekomen aan het toezichtver-eiste op publiekrechtelijk vormgegeven organismen zoals is bepaald in artikel 9 BWHI. Het algemeen administratief toezicht (schorsing en vernietiging) zoals dat thans bestaat wordt (voorlopig) behouden. Weliswaar wordt dit toezicht, rekening houdende met de invoering van het juridisch instrument van de beheersovereenkomst op een modernere leest geschoeid, hetgeen inhoudt dat toetsing van de beslissingen van Waterwegen en Zeekanaal aan het algemeen belang als zodanig wordt geschrapt. Wel zal strijdigheid met de beheersovereenkomst – naast het klassieke wettigheidtoezicht – aanleiding kunnen geven tot schorsing en vernietiging.

Bovendien, de rechtsfiguur van de gewestcommissaris heeft in het verleden zijn nut in de werking van de organisatie ten volle bewezen. Niet alleen is de gewestcommissaris diegene die – als *ultimum remedium* – het toezichtmechanisme doelmatig kan hanteren maar bovenal is hij een bemiddelingsfiguur tussen, enerzijds, het extern verzelfstandigd agentschap en anderzijds de Vlaamse regering waarlangs, wederzijds, inzichten en visies kunnen worden vertolkt met het oog op een optimale verstandhouding, hetgeen ongetwijfeld bijdraagt tot de verwezenlijking van de maatschappelijke op-

dracht die aan Waterwegen en Zeekanaal is toebedeeld en zulks ter realisatie van het regeringsbeleid.

Naar aanleiding van het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof (het zgn. Comptabiliteitsdecreet) zal de wenselijkheid van deze toezichtsregeling opnieuw worden geëvalueerd en zal het lot van deze toezichtsregeling worden bepaald.

Artikel 36

Daar artikel 52 is opgeheven en artikel 51 in de plaats komt, dient de verwijzing naar artikel 52, § 2, vervangen door een verwijzing naar artikel 51, § 2, derde lid.

Artikel 37

Het betreft een technische aanpassing : er wordt thans geen “personeelskader” meer vastgesteld maar een “personeelsplan”.

Artikel 38

Het betreft een technische aanpassing. De bepaling vervat in huidig artikel 60 van het decreet 1994 werd door artikel 7, 4°, van dit decreet opgenomen in het maatschappelijk doel van de vennootschap (art. 5, § 3, van het decreet 1994, zoals gewijzigd).

Artikel 39

Dit artikel voorziet in een overgangsbepaling, die om redenen van rechtszekerheid, bij dit decreet verankerd wordt.

In het decreet 1994 wordt door de inlassing van artikel 63 een overgangsbepaling ingevoegd met het oog op de aanpassing van de statuten van de vennootschap aan de nieuwe structuren. Het is aange-wezen dat de vennootschap voldoende tijd krijgt om de statuten aan de nieuwe bepalingen van het decreet aan te passen en deze aanpassingen te laten goedkeuren door de Vlaamse regering. De aanpassing van de statuten moet onverwijld plaatsvinden.

Artikel 40

De verplichting van Waterwegen en Zeekanaal om haar statuten aan te passen aan de nieuwe bepalingen van dit decreet en het kaderdecreet treedt in werking op het ogenblik van de publicatie van huidig decreet.

Het is vervolgens, om redenen van praktische aard, aan de Vlaamse regering om te bepalen wanneer de overige bepalingen van huidig decreet in werking treden. De Vlaamse regering kan deze inwerkingtreding laten aansluiten op de aanpassing en goedkeuring van de statuten van de vennootschap overeenkomstig artikel 64. Zodoende wordt vermeden dat de vennootschap gedurende een overgangperiode met niet aangepaste statuten zou fungeren, met rechtsonzekerheid tot gevolg.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Gilbert BOSSUYT

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen
en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht,
en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1999
betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het opschrift van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, zoals gewijzigd bij de decreten van 8 juli 1997, 7 juli 1998 en 8 december 2000, wordt vervangen door wat volgt :

“Decreet betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen”.

Artikel 3

In artikel 1 van hetzelfde decreet worden de woorden “aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet” vervangen door het woord “gewestaangelegenheid”.

Artikel 4

In artikel 2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° in artikel 2, 1°, worden de woorden “de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen” vervangen door de woorden “het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht” ;
- 2° er worden een 5° tot en met 9° toegevoegd, die luiden als volgt :
- “5° watergebonden gronden : gronden die aan de vennootschap in eigendom toebehoren, waarop ze een erfpacht-, opstal- of enig ander zakelijk recht heeft, of die haar in concessie, in beheer of in huur worden gegeven ;
- 6° De Scheepvaart : de Dienst voor de Scheepvaart, opgericht bij artikel 1 van de wet van 17 mei 1976 tot oprichting van een Dienst voor de Scheepvaart en een Office de la Navigation of zijn rechtsopvolger ;
- 7° het Agentschap voor Water en Zeewezen : het agentschap, opgericht bij artikel XXX van het besluit van de Vlaamse regering van XXX tot oprichting van het intern verzelfstandigde agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Water en Zeewezen ;
- 8° het Kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van XXX met inbegrip van de bepalingen die de bepalingen van dit Kaderdecreet zullen wijzigen, vervangen of opheffen ;
- 9° het Wetboek van Vennootschappen : het Wetboek van Vennootschappen met inbegrip van de bepalingen die de bepalingen van dat Wetboek zullen wijzigen, vervangen of opheffen.”.

Artikel 5

In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° Tussen het tweede lid en het derde lid worden twee nieuwe leden ingevoegd, dat die luiden als volgt :

“Vanaf de datum van inwerkingtreding van deze bepaling zoals vastgesteld in een besluit van de Vlaamse regering, is de krachtens het eerste lid opgerichte publiekrechtelijke instelling, naamloze vennootschap van publiek recht, te kwalificeren als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met een van het Vlaamse Gewest onderscheiden rechtspersoonlijkheid in de zin van artikel 13 van het Kaderdecreet, met als nieuwe maatschappelijke benaming Waterwegen en Zeekanaal, in het kort W&Z.

De Vlaamse regering bepaalt tot welk beleidsdomein Waterwegen en Zeekanaal behoort.” ;

- 2° het laatste lid wordt opgeheven.

Artikel 6

In hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk II het opschrift van Afdeling II “Doel” van Hoofdstuk II vervangen door wat volgt :

“AFDELING 2

Doel, missie en taken”

Artikel 7

In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° in § 1, 1°, worden de woorden “het kanaal Brussel – Rupel en van zijn toekomstige aansluiting naar de Schelde, hierna genoemd “kanaal Brussel – Schelde”, van het kanaal Leuven – Dijle en van het kanaal naar Charleroi” vervangen door de woorden “de bevaarbare waterwegen en aanhorigheden, met uitzondering van die welke beheerd worden door De Scheepvaart, het Agentschap voor Water en Zeewezen of een havenbedrijf” ;
- 2° in § 1, 2°, worden de woorden “de Dienst voor de Scheepvaart” vervangen door de woorden “De Scheepvaart” ;
- 3° in § 2, worden de woorden “wordt onder meer verstaan” vervangen door de woorden “worden onder meer de volgende taken en activiteiten begrepen” ;
- 4° § 3 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 3. De Vlaamse regering kan aan Waterwegen en Zeekanaal de uitvoering opdragen van de bijzondere samenwerkingsakkoorden die overeenkomstig artikel 92bis, § 2, a en b, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zoals gewijzigd bij artikel 15 van de wet van 8 augustus 1988, gesloten worden met betrekking tot de door de vennootschap beheerde waterwegen en havens.” ;

- 5° er wordt een vierde paragraaf toegevoegd, die luidt :

“§ 4. Aan het maatschappelijk doel, bedoeld in § 1 tot en met § 3, ligt als missie ten grondslag dat het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal zorgt voor het duurzaam en dynamisch beheren, hetgeen onder meer inhoudt het onderhouden, exploiteren, commercialiseren en investeren, als maatschappelijk project, van de waterwegen en de gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik, inzonderheid het genereren en behouden van watergebonden transport en het verzekeren van de veiligheid, rekening houdend met alle maatschappelijke actoren om te beantwoorden aan de vraag en de behoeften van elke klant.”.

Artikel 8

In artikel 6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° de woorden “de artikelen 18, § 2, 23 tot en met 25 en 60” worden vervangen door de woorden “de artikelen 5§ 3, 18§ 2 en 23 tot en met 25”.
- 2° een tweede lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Waterwegen en Zeekanaal heeft niet de hoedanigheid van koopman.”.

Artikel 9

Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 10

In artikel 8 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 1 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 1. Vanaf het tijdstip, vermeld in artikel 3, derde lid, is de vennootschap een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en wordt haar statuut, in die volgorde, geregeld door dit decreet, door het Kaderdecreet en door haar statuten. Zonder aan het voorgaande afbreuk te doen, zijn de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen met betrekking tot de naamloze vennootschap op de vennootschap toepasselijk voor alles wat niet door dit decreet, het Kaderdecreet en door de statuten van de vennootschap is bepaald.

De bepalingen van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijke akkoord en de faillissementswet van 8 augustus 1997 zijn evenwel niet toepasselijk op de vennootschap, evenmin als de rechtsregels die betrekking hebben op een toestand van algemene samenloop van schuldeisers. Dat geldt eveneens voor de wetten en rechtsregels die de voormelde wetten of rechtsregels zouden wijzigen, vervangen of opheffen.” ;

2° § 3 wordt opgeheven.

Artikel 11

In artikel 9 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° tussen de woorden “dadingen” en “afsluiten” worden de woorden “en overeenkomsten tot arbitrage” ingevoegd ;

2° een tweede lid wordt ingevoegd dat luidt als volgt :

“Elke arbitrageovereenkomst met natuurlijke personen die werd gesloten voordat het geschil is gerezen, is evenwel nietig”.

Artikel 12

Artikel 10, § 2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Ze kan alleen ontbonden worden bij decreet.”.

Artikel 13

Artikel 16 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 14

In artikel 18, § 3, van hetzelfde decreet worden de woorden “de naamloze vennootschap Zeekanaal en watergebonden grondbeheer Vlaanderen” vervangen door de woorden “de vennootschap”.

Artikel 15

In artikel 20, § 1, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden “Onverminderd artikel 21” en het woord “behoudt” de woorden “en artikel 18, § 3” ingevoegd en wordt tussen het woord “er” “en het woord “op” het woord “reeds” ingevoegd.

Artikel 16

In artikel 23, § 1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° in het eerste lid worden de woorden “en havengebieden” vervangen door de woorden “, hun aanhorigheden evenals voor de watergebonden gronden” ;
- 2° in het tweede lid, 3°, worden de woorden “van het kanaalgebied” vervangen door de woorden “van de waterwegen en hun aanhorigheden, evenals van de watergebonden gronden” ;
- 3° in het tweede lid, 5°, worden de woorden “van het kanaaldomein” vervangen door de woorden “van de waterwegen en hun aanhorigheden, evenals van de watergebonden gronden”.

Artikel 17

Artikel 26 van het decreet wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 26

De vennootschap is bevoegd om in de gebiedsomschrijving van artikel 17, 1° scheepvaart-, haven- en terreingelden te vorderen en om in de gebiedsomschrijving van artikel 17, 2°, haven- en terreingelden te vorderen. De vennootschap kan beschikken over deze gelden.

De tarieven worden vastgesteld door de raad van bestuur in overeenstemming met de tariefstructuur die bepaald wordt door de beheersovereenkomst.”.

Artikel 18

In artikel 27, § 1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° de woorden “het door haar beheerde kanaal” worden geschrapt ;
- 2° tussen de woorden “beheerde havengebieden” en de woorden “en bevaarbare waterwegen” worden de woorden “en hun aanhorigheden” ingevoegd ;
- 3° tussen de woorden “en bevaarbare waterwegen” en de woorden “alle bijzondere diensten” worden de woorden “, hun aanhorigheden en de watergebonden gronden” ingevoegd.

Artikel 19

In hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk IV, een afdeling VII, bestaande uit artikel 28bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“AFDELING VII

Voorkooprecht

Artikel 28bis

§ 1. Waterwegen en Zeekanaal geniet een recht van voorkoop op deze gronden die volgens hun bestemming dienstig kunnen zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap.

§ 2 Het recht van voorkoop, bedoeld in § 1, geldt niet in geval van verkoop van het goed aan de volgende personen :

- 1° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de eigenaar ;
- 2° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot van de eigenaar ;
- 3° de mede-eigenaar ;
- 4° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de mede-eigenaar ;
- 5° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot van de mede-eigenaar ;
- 6° de echtgenoten van voormelde afstammelingen of geadopteerde kinderen.

Het recht van voorkoop geldt evenmin als de personen, vermeld in § 2, 1°, kopen voor eigen rekening en als het goed niet opnieuw verkocht wordt binnen een termijn van twee jaar.

§ 3. Het goed kan pas worden verkocht nadat de verkoper aan Waterwegen en Zeekanaal de gelegenheid heeft gegeven om het recht van voorkoop uit te oefenen. Naargelang het gaat om een verkoop uit de hand of een openbare verkoop wordt gehandeld overeenkomstig § 4 respectievelijk § 5.

§ 4. Bij verkoop uit de hand geeft de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal, om haar toe te laten haar recht van voorkoop uit te oefenen, kennis van de inhoud van de akte die is opgesteld onder de opschortende voorwaarde van niet-uitoefenen van het recht van voorkoop, waarbij enkel de identiteit van de koper opengelaten wordt.

De kennisgeving geldt als aanbod van verkoop.

Waterwegen en Zeekanaal beschikt over een termijn van twee maanden na de kennisgeving om zijn recht van voorkoop uit te oefenen. Waterwegen en Zeekanaal stelt de instrumenterende ambtenaar in kennis van de uitoefening van het recht van voorkoop.

§ 5. Bij openbare verkoop stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal ten minste een maand vooraf in kennis van plaats, dag en uur van de verkoop, van de identificatie van het goed en van de eigendoms- en gebruikstoestand van het goed.

Als de verkoop wordt gehouden zonder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, vraagt de instrumenterende ambtenaar bij het einde van de opbieding en vóór de toewijzing, in het openbaar, aan Waterwegen en Zeekanaal of het agentschap zijn recht van voorkoop wil uitoefenen tegen de laatst geboden prijs. In geval van weigering, afwezigheid of stilzwijgen van Waterwegen en Zeekanaal wordt de verkoop voortgezet.

Als de verkoop wordt gehouden onder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, onthoudt de instrumenterende ambtenaar er zich van aan Waterwegen en Zeekanaal te vragen of het agentschap het recht van voorkoop wil uitoefenen.

Als er een hoger bod is, stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal in kennis van het hogere bod. Bij herverkoop ten gevolge van de uitoefening van het recht van hoger bod, stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal ten minste een maand vooraf in kennis van plaats, dag en uur van verkoop. De instrumenterende ambtenaar vraagt bij het einde van de opbiedingen en voor de toewijzing, in het openbaar, aan Waterwegen en Zeekanaal of het agentschap zijn recht van voorkoop wil uitoefenen tegen de laatst geboden prijs. Bij weigering of afwezigheid of stilzwijgen van Waterwegen en Zeekanaal wordt de verkoop voortgezet. Als er geen hoger bod wordt gedaan of als de instrumenterende ambtenaar het hogere bod niet aanneemt, stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal in kennis van het laatste bod en vraagt hij of het agentschap het recht van voorkoop wil uitoefenen. Als Waterwegen en Zeekanaal binnen een termijn van vijftien dagen na de kennisgeving de instrumenterende ambtenaar niet in kennis heeft gesteld van zijn instemming, is de toewijzing definitief.

§ 6. De instrumenterende ambtenaar voor wie een authentieke akte wordt verleden van een verkoop waarop een recht van voorkoop, zoals bedoeld in dit artikel, van toepassing is, moet binnen een maand na de registratie ervan Waterwegen en Zeekanaal in kennis stellen van de prijs en de voorwaarden van de verkoop.

§ 7. In geval van verkoop met miskenning van het recht van voorkoop van Waterwegen en Zeekanaal heeft Waterwegen en Zeekanaal het recht om in de plaats gesteld te worden van de koper of om van de verkoper een schadevergoeding te eisen ten bedrage van 20 percent van de verkoopprijs.

De vordering tot naasting en indeplaatsstelling en de vordering tot schadeloosstelling verjaren, bij openbare verkoop en bij verkoop uit de hand, na verloop van zes maanden, te rekenen van de kennisgeving van deze verkoop aan Waterwegen en Zeekanaal, overeenkomstig § 6 als een dergelijke kennisgeving heeft plaatsgehad, of na verloop van twee jaar na de overschrijving van de akte van verkoop.

De vordering tot indeplaatsstelling moet gelijktijdig tegen de verkoper en de eerste koper worden ingesteld en de eis is pas ontvankelijk na inschrijving op de kant van de overschrijving van de betwiste akte en in voorkomend geval op de kant van de overschrijving van de laatst overgeschreven titel.

De indeplaatsgestelde betaalt aan de koper de prijs terug die de koper heeft betaald, alsmede de kosten van de akte. Hij is alleen gehouden tot de verplichtingen die voor de koper voortvloeien uit de authentieke akte van verkoop en tot de lasten waarin de koper heeft toegestemd, voorzover die lasten zijn ingeschreven of overgeschreven voor de inschrijving van zijn eis.

Als de rechter de vordering tot indeplaatsstelling inwilligt, verwijst hij de partijen voor het verlijden van de akte naar de door hen gekozen instrumenterende ambtenaar of naar een ambtshalve aangewezen instrumenterende ambtenaar, als de partijen het niet eens zijn over de keuze. De kosten van de akte zijn voor rekening van de indeplaatsgestelde.

Iedere uitspraak over een eis tot indeplaatsstelling wordt opgenomen bij de inschrijving, bedoeld in het tweede lid van deze paragraaf.

§ 8. De kennisgevingen of inkennisstellingen, bepaald in afdeling VII, moeten, op straffe van niet-bestaan, betekend worden bij gerechtsdeurwaardersexploot of met een aangetekende brief. De datum van kennisgeving of inkennisstelling is de datum van de afgifte op de post van de aangetekende brief of de datum van het gerechtsdeurwaardersexploot.

§ 9. Het recht van voorkoop, bedoeld in afdeling VII, doet geen afbreuk aan de op het ogenblik van het in werking treden van deze afdeling van kracht zijnde regelingen inzake het recht van voorkoop die steeds voorrang hebben, ongeacht of die bij wet of decreet werden vastgelegd.

§ 10. De vrederechter neemt kennis van de geschillen betreffende het recht van voorkoop. "

Artikel 20

In artikel 29, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in 3° worden de woorden “de leidend ambtenaar en de adjunct – leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “de gedelegeerd bestuurder”.

2° er wordt een 4° toegevoegd, dat luidt als volgt :

“4° de algemeen directeur ;”.

Artikel 21

In artikel 30, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “gedelegeerd bestuurder”.

Artikel 22

In artikel 31 van hetzelfde decreet worden de woorden “met inbegrip van de wijziging van het maatschappelijk doel” geschrapt.

Artikel 23

In artikel 32 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden “van minimum zeven en ten hoogste elf” vervangen door het woord “dertien” ;

2° in § 1 wordt de tweede zin geschrapt ;

3° in § 2 worden de woorden “worden benoemd voor een periode van ten hoogste zes jaar door de Algemene Vergadering” vervangen door de woorden “, de onafhankelijke bestuurders uitgezonderd, worden benoemd voor een periode van vijf jaar door de Vlaamse regering” ;

4° in § 2 worden de woorden “zij kunnen ten allen tijde door de Algemene vergadering worden ontslagen” geschrapt ;

5° § 3 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 3. De raad van bestuur wordt als volgt samengesteld.

Een ambtenaar van het beleidsdomein Mobiliteit, aangewezen door de Vlaamse regering, is van rechtswege lid van de raad van bestuur.

De Vlaamse regering is ertoe gehouden steeds twee bestuurders te benoemen die tegelijkertijd lid zijn van de raad van bestuur van De Scheepvaart en waaronder zich de gedelegeerd bestuurder van De Scheepvaart bevindt.

6° § 4 wordt vervangen als volgt :

“De raad van bestuur kiest uit zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter. De voorzitter van de raad van bestuur moet gekozen worden uit de bestuurder benoemd op voordracht van de aandeelhouders van groep A.”

7° § 5 wordt opgeheven.

Artikel 24

In artikel 33 van hetzelfde decreet worden de woorden “provinciegouverneur of lid van de bestendige deputatie van de provincieraad” vervangen door de woorden “lid van het federaal of een regionaal parlement”.

Artikel 25

In artikel 35 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° de woorden “de leidend ambtenaar” worden telkens vervangen door de woorden “gedelegeerd bestuurder” ;
- 2° de woorden “de directeur-generaal van de administratie Water en Zeewezen of zijn plaatsvervanger voor de materie, bedoeld in artikel 18, §§ 3 en 4” worden vervangen door de woorden “de algemeen directeur”.

Artikel 26

Artikel 36 van hetzelfde decreet wordt geschrapt.

Artikel 27

In artikel 37 van hetzelfde decreet worden de woorden “leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “gedelegeerd bestuurder”.

Artikel 28

In hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk V, het opschrift van afdeling IV. Leidend ambtenaar en adjunct-leidend ambtenaar vervangen door wat volgt :

“AFDELING IV

Gedelegeerd bestuurder en algemeen directeur

Artikel 29

Artikel 38 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 38

Het dagelijks bestuur van Waterwegen en Zeekanaal, alsook de vertegenwoordiging van de vennootschap voor dat dagelijks bestuur, wordt opgedragen aan de gedelegeerd bestuurder.

De Vlaamse regering wijst uit de door haar aangestelde leden van de raad van bestuur de gedelegeerd bestuurder aan, evenals een algemeen directeur.

De algemeen directeur neemt met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur.

De algemeen directeur vervangt de gedelegeerd bestuurder bij zijn afwezigheid.

De gedelegeerd bestuurder mag na voorafgaande goedkeuring door de raad van bestuur aan de personeelsleden die hij aanwijst bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren als hij dat nodig acht voor de goede uitvoering van de aan hem toevertrouwde opdracht.”.

Artikel 30

Artikel 39 tot en met 42 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Artikel 30bis.

In artikel 43 van hetzelfde decreet worden de woorden “Schelde-Rijnverbinding,” geschrapt.

Artikel 31

In hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk Vbis, bestaande uit artikel 43bis, ingevoegd, dat luidt als volgt :

“HOOFDSTUK Vbis

De beheersovereenkomst

Artikel 43bis

De voorwaarden en de modaliteiten voor de uitvoering van de opdrachten zoals bepaald in artikel 5, worden vastgelegd in een na onderhandeling gesloten beheersovereenkomst als bedoeld in artikel 14 en 15 van het Kaderdecreet, tussen het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, en Waterwegen en Zeekanaal, vertegenwoordigd door de raad van bestuur.”

Artikel 32

In artikel 44 van hetzelfde decreet worden de woorden “machtiging van de Vlaamse regering” vervangen door de woorden “voorafgaande beoordeling door de raad van bestuur betreffende de opportuniteit en de risico’s, verbonden aan de aanvaarding”.

Artikel 33

Artikel 45 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 34

Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 49

Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in het Kaderdecreet inzake toezicht en informatieverstrekking, wordt de jaarrekening van de vennootschap met het volledig jaarverslag van de raad van bestuur, binnen de veertien dagen na de goedkeuring door de algemene vergadering meegedeeld aan de Vlaamse regering en aan de gewestcommissaris, samen met het volledig verslag zoals opgesteld door de commissaris-revisor.”.

Artikel 35

In hoofdstuk VII van hetzelfde decreet wordt afdeling 1, bestaande uit artikel 51 tot en met 54, opgeheven.

Artikel 36

In artikel 56 hetzelfde decreet worden de woorden “artikel 52 § 5” vervangen door de woorden “artikel 65 § 2, derde lid”.

Artikel 37

In artikel 57, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “personeelskader” vervangen door het woord “personeelsplan”.

Artikel 38

Artikel 60 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 39

Aan hetzelfde decreet worden een artikel 63 en 64 toegevoegd, die luiden als volgt :

“Artikel 63

De statuten van de vennootschap worden onverwijld na de bekendmaking van dit decreet hiermee in overeenstemming gebracht en ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering.”

Artikel 64

§ 1. In afwachting van het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof en onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 23 van het Kaderdecreet, zijn alle besluiten van de organen van de vennootschap onderworpen aan het algemeen administratief toezicht van de Vlaamse regering.

§ 2. Het toezicht, bedoeld in § 1, wordt uitgeoefend door bemiddeling van een gewestcommissaris. De Vlaamse regering wijst de gewestcommissaris en een plaatsvervanger bij de vennootschap aan, van wie ze het administratieve en geldelijke statuut vaststelt.

Het Vlaamse Gewest draagt de kosten die verbonden zijn aan de uitoefening van zijn ambt.

Voor de functie van gewestcommissaris en zijn plaatsvervanger gelden dezelfde onverenigbaarheden als voor de functie van bestuurder bedoeld in artikel 33. Het mandaat is daarenboven onverenigbaar met dat van :

1° provinciegouverneur of lid van de bestendige deputatie van de provincieraad ;

2° lid van een provincieraad ;

3° burgemeester, schepen of lid van een gemeenteraad ;

4° bestuurder van Waterwegen en Zeekanaal.

§ 3. De gewestcommissaris waakt over de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van de vennootschap, de beheersovereenkomst en de overeenkomsten, bedoeld in artikel 18, 20 en 22.

§ 4. De gewestcommissaris wordt uitgenodigd op de algemene vergadering van de aandeelhouders en op alle vergaderingen van de raad van bestuur en het directiecomité. Hij heeft er raadgevende stem.

Binnen het kader van zijn bevoegdheden, vermeld in § 1 en § 3, kan de gewestcommissaris binnen een termijn van vier vrije dagen bij de Vlaamse regering een gemotiveerd beroep aantekenen tegen elke beslissing van de vennootschap. Die termijn gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing werd genomen, voorzover de gewestcommissaris daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop hij er kennis van heeft gekregen.

Het beroept schort de beslissing op.

Heeft de Vlaamse regering binnen een termijn van twintig vrije dagen, die ingaat dezelfde dag als de in het tweede lid bedoelde termijn, de nietigverklaring niet uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief. De Vlaamse regering betekent in voorkomend geval de nietigverklaring aan de voorzitter van de raad van bestuur van de vennootschap.

§ 5. Als de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van Waterwegen en Zeekanaal, de beheersovereenkomst, de overeenkomsten, bedoeld in artikel 18, 20 en 22, of de plannen, bedoeld in artikel 50, dat vereisen, kan de gewestcommissaris het bevoegde bestuursorgaan van de vennootschap verplichten om te beraadslagen over iedere door hem bepaalde aangelegenheid.”

§ 6. Zodra het decreet [datum] houdende de regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof in werking is getreden, moeten de hiermee strijdige bepalingen in dit decreet voor onbestaand worden gehouden.”.

Artikel 40

Artikel 64 van dit decreet treedt in werking op de datum van bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de overige bepalingen van dit decreet in werking treden.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie,

Gilbert BOSSUYT

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 10 september 2003
091003_Advies_Mobiliteit_BBB_andere

Advies

*Omvormingsdecreet Dienst voor Scheepvaart
Oprichtingsdecreet Waterwegen en Zeekanaal
Oprichting Water en Zeewegen*

1. Inleiding

Op 24 juli 2003 ontving de SERV de adviesvraag met betrekking tot de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een extern verzelfstandigd agentschap, genaamd De Scheepvaart, het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal en de oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, genaamd Agentschap voor Water en Zeewezen.

De SERV werd om advies gevraagd tegen uiterlijk 10 september.

Deze adviesvraag maakt deel uit van het hervormingsproces Bestuurlijk Beleid. In opvolging van het kaderdecreet Bestuurlijk beleid ondergaan de Vlaamse administratie en de Vlaamse instellingen een reorganisatie, ondermeer door de oprichting van Intern Verzelfstandigde Agentschappen (IVA's) en Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's).

In het kader van deze reorganisatie heeft de SERV reeds een advies geformuleerd op 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en een aanbeveling over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid (5 maart 2003).

2. Advies

Dit advies beperkt zich tot de evaluatie van het oprichtingsdecreet in het licht van de principes die de SERV in voorgaande adviezen naar voor heeft geschoven. Het gaat meer bepaald om het advies van 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en de aanbeveling van 5 maart 2003 over de operationalisering kaderdecreet bestuurlijk beleid.

Wat het onderscheid tussen IVA's en EVA's betreft heeft de raad een aanbeveling geformuleerd op 5 maart 2003 over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Deze aanbeveling betrof de toegevoegde waarde van betrokkenheid van het sociaal-economisch middenveld bij de beleidsuitvoering van een aantal instellingen. Voor een aantal instellingen kan de volwaardige betrokkenheid het best gerealiseerd worden via de raad van bestuur van een EVA. Het gaat om Kind en Gezin, het VFSIPH, VITO, IWT, Export Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, VIZO en De Lijn. Aangezien voorliggend oprichtingsdecreet geen betrekking heeft op deze instellingen, gaat het advies hier niet verder op in.

Op 15 mei 2002 heeft de SERV een uitgebreid advies gegeven inzake het voorontwerp van kaderdecreet van bestuurlijk beleid. In dat advies gaf de raad een aantal belangrijke elementen aan waaraan de operationalisering van het kaderdecreet kan afgetoetst worden. Aan de hand van deze principes dienen de voorliggende voorontwerpen van decreet beoordeeld te worden.

De hervorming in het kader van BBB dient in de eerste plaats beoordeeld te worden op de bestuurskracht die door de oprichting van de nieuwe organen bereikt zal worden en aan de hand van de dienstverlening die aan de stakeholders van de maatschappij vanuit de nieuwe organisatie zal verleend worden. De verwachte baten van de nieuwe structuur moeten duidelijk aangegeven worden. In dit kader stelt de raad vast dat het decreet betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer van 4 mei 1994 voorziet dat de Vlaamse regering maximum drie niet stemgerechtigde leden aan de raad van bestuur mag toevoegen. In het ontwerpdecreet betreffende de omzetting van de NV Zeekanaal in het extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal blijft deze mogelijkheid behouden. De raad vraagt zich af waarom deze mogelijkheid niet is voorzien voor de raad van bestuur van het extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart. Volgens de raad moet ook voor dit agentschap worden voorzien dat de Vlaamse regering niet stemgerechtigde leden aan de raad van bestuur kan toevoegen.

De nieuwe structuur van de Vlaamse overheid in departementen, IVA's en EVA's dient ook te resulteren in een duidelijke taakverdeling die leidt tot een coherent beleid. De raad oordeelde in zijn advies over het kaderdecreet positief over de één op één relatie tussen het beleidsdomein en de minister, maar ook binnen het beleidsdomein moet er een duidelijke taakverdeling zijn. Daarnaast moet er ruimte blijven om de horizontale dwarsverbindingen op een juiste manier te integreren in het beleid.

Hierover kan de raad zich nog niet uitspreken, aangezien de reorganisatie van het gehele beleidsdomein nog niet gekend is. Wel wijst de raad op het belang om, met het oog op de continuïteit van de dienstverlening en de rechtszekerheid voor burgers en ondernemingen, in ieder geval binnen de huidige legislatuur alle nodige stappen te ondernemen om de operatie die voorzien is in het kaderdecreet tot een goed einde te brengen.

Een derde beoordelingscriterium is dat er voldoende samenhang moet zijn tussen de verschillende fasen van de beleidscyclus. De concrete vormgeving van IVA's en EVA's evenals hun relatie met de rest van het beleidsdomein moet uiting geven aan deze integrale benadering. Dit geeft geen aanleiding tot specifieke opmerkingen.

Een volgend criterium is de mate waarin het oprichtingsdecreet een aantal bepalingen opneemt over de samenstelling en bevoegdheid van het raadgevend comité en de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract. Momenteel voorzien de respectievelijke oprichtingsdecreten niet dat het personeel betrokken wordt bij de opmaak en evaluatie van het beheerscontract. Zoals in het advies van de SERV over het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 15 mei 2002 reeds is opgenomen, kan hiervoor verwezen worden naar de waarborgen die terzake werden voorzien in de wetgeving op de economische overheidsbedrijven inzake de totstandkoming en uitvoering van de beheerscontracten.

Specifiek wat het raadgevend comité bij het IVA Water en Zeewezen betreft, herinnert de Raad aan zijn vraag dat decretaal voldoende garanties worden ingebouwd voor een behoorlijke werking en een betrokkenheid van het relevante middenveld.

De Raad stelt vast dat deze geheel ontbreken en dat samenstelling en opdracht door de Vlaamse regering zullen worden bepaald.

De Raad acht het aangewezen dat minimale waarborgen worden ingebouwd met het oog op onder meer:

- een samenstelling met betrokkenheid van het relevante en representatieve middenveld;
- verplichtingen advies te vragen over de voorbereiding, evaluatie en uitvoering van het beheerscontract en alle niet-strategische besluiten en reglementen;
- een behoorlijke ondersteuning;
- toegang tot informatie;
- motiveringsverplichting bij afwijking van adviezen.

De raad onderschrijft de autonomie voor de agentschappen als een belangrijke vernieuwing. Inzake de autonome vaststelling van de rechtspositie van het personeel is het wel belangrijk dat er een goed evenwicht bestaat tussen de centraal vastgelegde algemene spelregels en de decentrale invulling van personeelsformatie en beleid. In het protocol dat afgesloten is in sectorcomité 18 is voorzien dat de rechten van het personeel behouden blijven bij de hervorming van de instellingen. Hoewel dit niet noodzakelijk moet opgenomen worden in het oprichtingsdecreet, gaat de raad er van uit dat de Vlaamse regering haar engagement nakomt, bijvoorbeeld door dit op te nemen in het raamstatuut.

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MiNa-Raad
Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

Briefadvies
van 6 november 2003

over de voorontwerpen van decreet

- betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart.
- betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen
- houdende oprichting van een Intern Verzelfstandigd Agentschap met rechtspersoonlijkheid “Agentschap voor Water en Zeewezen”

Aan de heer Gilbert Bossuyt
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare
Werken en Energie
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel

Datum: 7 november 2003
Ref.: 03.04/K2/M6/838
Uw ref Ko/45458
Betreft: Voorontwerp van decreet betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart.
Voorontwerp van decreet betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen.
Voorontwerp van decreet houdende oprichting van een Intern Verzelfstandigd Agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Water en Zeewezen".

Mijnheer de minister,

Op 18 juli jl. stemde de Vlaamse regering principieel in met het de hiervoor vermelde voorontwerpen van omvormingsdecreet. Er werd ook beslist om over de voornoemde voorontwerpen het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, met verzoek om spoedbehandeling. Een adviesvraag aan de MiNa-Raad was oorspronkelijk niet voorzien.

Op 16 september 2003 ontving de MiNa-Raad de adviesvraag die op 15 september op uw diensten verstuurd werd. Het advies van de MiNa-Raad werd gevraagd binnen de termijn van 10 dagen.

Deze adviesvraag bevat zeer belangrijke raakvlakken met het milieubeleid in het algemeen en met onderwerpen waarover de Raad de laatste jaren intens heeft gewerkt. De Raad verwijst naar het geïntegreerd kustzonebeheer en het integraal waterbeleid. Inmiddels is ook vastgelegd dat de MiNa-Raad in december 2003 advies zal uitbrengen over het ontwerp uitvoeringsplan over bagger- en ruimingsspecie.

In de gegeven omstandigheden vond de Raad een advies op een termijn van 10 dagen niet haalbaar. Derhalve besliste de Raad in zitting van 2 oktober 2003 om het advies niet vast te stellen overeenkomstig de opgelegde adviestermijn. Tezelfdertijd besliste de Raad het punt op eigen initiatief te hernemen in de zitting van november.

De Raad vindt een advies immers wenselijk. De ambities van de op te richten agentschappen kunnen een belangrijke milieu-impact hebben en bovendien waren de ervaringen met de integratie van milieubeleid in de hier behandelde beleidsdomeinen in het verleden niet altijd even positief.

Ondanks de verlengde adviestermijn kon het dossier nog niet ten gronde in al zijn aspecten doorgrond worden. Het betreft daarom ook maar een advies op hoofdlijnen waarbij het ABVV, de ACLVB, het ACV, de Boerenbond, de UNIZO en het VEV zich onthouden omdat ze over hetzelfde onderwerp in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen advies uitbrachten.

De Raad wenst vijf aandachtspunten te benadrukken:

1. **De afstemming met het decreet integraal waterbeleid is onvoldoende.** De MiNa-Raad meent dat het decreet faalt in de afstemming met het decreet integraal waterbeleid zowel inzake gebiedsafbakening, doelstellingen als parallelle structuren:
 - Gebiedsafbakening: de ruimtelijke bevoegdheden van de drie structuren komen niet overeen met de verschillende stroomgebieden of bekkens.
 - Doelstellingen: Bij het definiëren van de doelstellingen van de drie entiteiten wordt (sporadisch) verwezen naar de doelstellingen van het integraal waterbeleid, maar zelden naar het decreet integraal waterbeleid. Bovendien blijkt uit de doelstellingen dat mobiliteit – en ten dele veiligheid tegen overstromingen – een duidelijk prominentere plaats in het decreet krijgt dan de andere doelstellingen zoals gedefinieerd in het decreet integraal waterbeleid. Artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid stelt nochtans een coherente en duidelijke set doelstellingen vast en stelt dat de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest de verwezenlijking ervan moeten beogen. Dat gebeurt niet met de huidige ontwerpdecreten. Daardoor zouden de sectordoelstellingen van de voorliggende ontwerpen kunnen conflicteren met het idee van het integrale waterbeleid.
 - Parallelle structuren: artikel 5 van het decreet waterwegen en zeekanaal spreekt van de oprichting van “regionale comités van advies en de organisatie van streek- en watergebonden overleg van aangelande overheden en belangenvertegenwoordiging”. Het doel en de samenstelling van deze comités en dit streekoverleg worden niet verder uitgeklaard, maar het is vrij duidelijk dat deze comités en dit overleg parallellen vertoont met de structuren en het overleg zoals dat voorzien is in het decreet integraal waterbeleid. Nu er eindelijk een decretale basis gelegd werd voor overleg op bekken- en deelbekkenniveau (decreet integraal waterbeleid), is het niet wenselijk om, parallel daaraan, nog eens zulke structuren decretaal te gaan verankeren. Het nut van overleg over de waterwegen wordt dus niet in twijfel getrokken, maar een decretale verankering ervan belemmert een latere integratie. Deze integra-

tie is wenselijk, ook al omwille van het efficiënt tijdsgebruik van de betrokken partners die in meerdere fora tegelijk zullen moeten optreden.

2. **Beleidsbepaling versus beleidsuitvoering?**

Zoals gesteld in W&Z MVT aanpassing 09/07/2003, pagina 7 is het doel van de NV “Waterwegen en Zeekanaal” vooral beleidsuitvoerend. Er zou in het decreet dan ook kunnen worden aangestipt dat deze NV als taak heeft het uitvoeren van het beleid zoals gedefinieerd in het goedgekeurde bekkenbeheersplan. Dat bekkenbeheersplan zal overigens tot stand komen na overleg met en na inspraak van ondermeer AWZ. De MiNa-Raad meent dat AWZ dan ook maximaal gebruik moet maken van de rol die haar in het kader van integraal waterbeheer decretaal is toegekend. Hetzelfde geldt voor de EVA De Scheepvaart. Deze bepaling kan, samen met een bepaling die de doelstellingen van de nieuwe structuren afstemt op de doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid, al een betere afstemming verzekeren met dit decreet.

3. **Commercialisering van onze multifunctionele waterlopen?**

De ‘commerciële slagkracht’ van de op te richten EVA’s wordt aangehaald als argument pro de voorgestelde veranderingen (o.a. MVT DS aanpassing 09/07/2003, p 6). Het ligt in de lijn der verwachting dat de EVA’s zich dan ook voornamelijk met het commerciële aspect zullen bezighouden, waardoor de andere functies van de (natuurlijke) waterlopen minder belang zullen krijgen. De NV Zeekanaal en de Dienst voor de Scheepvaart hadden tot op heden enkel kanalen en bijbehorende gronden in beheer. De multifunctionaliteit van kanalen is beperkter dan de meervoudigheid van functies van natuurlijke waterlopen. De betrokken diensten hebben bijgevolg zeer weinig ervaring met de multifunctionele aanpak die vereist is voor een evenwichtig beheer van de waterlopen, zoals gekaderd binnen het decreet integraal waterbeleid. De beperkte doelstellingen voor de twee EVA’s zoals bepaald in de oprichtingsdecreten hebben een voornamelijk commerciële inslag.

De MiNa-Raad is daarom bevreesd dat bij het beheer van de natuurlijke waterlopen het evenwicht tussen de verschillende functies in het gedrang komt – dit probleem manifesteert zich het meest waar grote delen van het Scheldebekken in beheer komen van een NV – een structuur met een uitgesproken commerciële inslag. De Raad dringt er daarom op aan dat via het instrument van de beheersovereenkomst gewaakt wordt over de multifunctionaliteit van de natuurlijke waterlopen.

4. **Herverdeling beheer waterlopen?**

Als argument pro de voorliggende BBB-operatie wordt gesteld dat de huidige administratie niet gewapend is “om de vereiste commerciële slagkracht te realiseren in een concurrerende omgeving, zoals het transport” (W&Z MVT aanpassing 09/07/2003, pagina 6). Verder wordt er gesproken van een ‘heldere en klantvriendelijke structuur’,

‘schaalvoordeel’ en ‘tegengaan van de versnippering van het beheer van de waterwegen over meerdere beheerders”.

Ondanks de intentie om versnippering van het beheer tegen te gaan, stelt de Raad vast dat de kansen niet helemaal benut zijn. Na de hervorming van de instellingen zullen er exact evenveel beheerders zijn als ervoor, namelijk drie – het werkingsgebied wordt enkel herverdeeld.

Verder is ook duidelijk dat de commerciële voordelen en de ‘klantvriendelijke structuur’ enkel relevant zijn voor die waterlopen die niet alleen bevaarbaar zijn, maar ook effectief bevaren worden. Uitgaande van een logica die moet leiden tot een efficiënter beheer zouden alle waterlopen die feitelijk niet meer bevaren worden, overgedragen kunnen worden aan één administratie die zich bezighoudt met waterlopen van Vlaams belang, bv. binnen de structuur die ontstaat na de versmelting van VMM en AMINAL afdeling water, om zo te streven naar een ‘heldere structuur’ en het ‘tegengaan van versnippering’.

5. NV versus EVA?

Het valt de Raad op dat “De Scheepvaart” een EVA is terwijl de “Waterwegen en Zee-kanaal” een NV wordt. De Raad vindt echter nergens een motivatie om het verschil tussen deze beide structuren te verklaren.

Met de meeste hoogachting,

Prof. Dr. Rudi Verheyen
Voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.072/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 4 november 2003 door de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen", heeft op 18 november 2003 het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen om te vormen tot een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, in de zin van artikel 13 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 (hierna: het kaderdecreet).

Daartoe brengt het ontworpen decreet een aantal wijzigingen aan in het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen. De beoogde wijzigingen hebben in essentie betrekking op:

- de benaming van de vennootschap: de benaming "Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen", in het kort "Zeekanaal", wordt vervangen door "Waterwegen en Zeekanaal", in het kort "W & Z" (artikel 5, 1°, van het ontwerp);
- het doel, de missie en de taken van de vennootschap (artikelen 6 en 7 van het ontwerp);
- het statuut van de vennootschap (artikelen 8 tot 10);
- de mogelijkheid voor de vennootschap om overeenkomsten tot arbitrage te sluiten (artikel 11);

36.072/3

- de regeling inzake de ontbinding van de vennootschap (artikel 12);
- de bevoegdheid van de vennootschap inzake scheepvaart-, haven- en terreingelden (artikel 17);
- het recht van voorkoop op gronden die dienstig kunnen zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap (artikel 19);
- de samenstelling van de raad van bestuur van de vennootschap (artikelen 23 en 24);
- de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur (artikelen 28 en 29);
- de beheersovereenkomst (artikel 31);
- de jaarrekening (artikel 34);
- het toezicht (artikel 39).

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

1. Het Vlaamse Gewest vindt de bevoegdheid voor het vaststellen van de ontworpen regeling in hoofdzaak in de gecombineerde bepalingen van artikel 6, § 1, X, 2° en 3°, en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens het voornoemde artikel 6, § 1, X, 2° en 3°, zijn de gewesten o.m. bevoegd voor "de waterwegen en hun aanhorigheden" en "de havens en hun aanhorigheden". Het voornoemde artikel 9 machtigt de gewesten om, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten of kapitaalparticipaties te nemen.

Voor het vaststellen van de in het ontworpen artikel 28*bis* vervatte regeling inzake het recht van voorkoop (artikel 19 van het ontwerp), vindt het Vlaamse Gewest de bevoegdheid in artikel 14 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

2. Zoals de Raad van State heeft opgemerkt in zijn advies 33.992/3 van 5 november 2002 over het ontwerp dat geleid heeft tot het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, dienen bepalingen die ertoe strekken instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, te worden getoetst aan het voorschrift van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 luidens hetwelk het decreet, onverminderd artikel 87, § 4, van de bijzondere wet, de "oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht" van de beoogde instelling moet regelen ⁽¹⁾.

De ontworpen bepalingen blijken de toets aan artikel 9 van de bijzondere wet te kunnen doorstaan.

De oprichting van de vennootschap wordt geregeld in artikel 3 van het decreet van 4 mei 1994, zoals die bepaling zal worden gewijzigd bij artikel 5 van het ontworpen decreet.

De bevoegdheid van de vennootschap wordt in essentie geregeld in artikel 5 van het decreet van 4 mei 1994, zoals die bepaling zal worden gewijzigd bij artikel 7 van het ontworpen decreet.

De samenstelling en de werking van de vennootschap worden geregeld in de artikelen 29 tot 43 van het decreet van 4 mei 1994, zoals die bepalingen zullen worden gewijzigd bij de artikelen 20 tot 31 van het ontworpen decreet, alsook in de relevante bepalingen van hoofdstuk IV, afdeling 3, van het kaderdecreet.

Wat het toezicht op de vennootschap betreft, kan worden verwezen naar de artikelen 14 tot 23 van het kaderdecreet en naar de ontworpen artikelen 63 en 64 van het decreet van 4 mei 1994 (artikel 39 van het ontwerp).

⁽¹⁾ Parl. St., VI. Parl., 2002-03, nr. 1612/1, (85), pp. 90-91, nr. 3.

36.072/3

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

Dit artikel strekt ertoe het opschrift van het decreet van 4 mei 1994 te vervangen als volgt:

"Decreet (van 4 mei 1994) betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen".

In de memorie van toelichting wordt voor die - onlogische en verwarrende - redactie van het opschrift de volgende verantwoording verstrekt:

"Om redenen van herkenbaarheid en teneinde te benadrukken dat (het) in voortzetting wel degelijk gaat om dezelfde organisatie waarvan de publiekrechtelijke hoedanigheid niet wordt gewijzigd door de aanpassingen aan het Kaderdecreet, wordt er uitdrukkelijk voor geopteerd om het opschrift zelf van het Decreet 1994 zodanig te wijzigen dat zowel de oude als de nieuwe benaming erin voorkomen."

De Raad van State is van oordeel dat de aangevoerde redenen onvoldoende zwaarwichtig zijn om het ontworpen opschrift te behouden ⁽²⁾. De woorden "en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen" zouden beter worden weggelaten.

⁽²⁾ Dat het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal de rechtsopvolger is van de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, blijkt voldoende uit artikel 3 van het decreet van 4 mei 1994, zoals die bepaling zal worden gewijzigd bij artikel 5 van het ontworpen decreet.

Artikel 4

Luidens het ontworpen artikel 2, 8°, moet onder "Kaderdecreet" worden begrepen "het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van (18 juli 2003) met inbegrip van de bepalingen die de bepalingen van dit Kaderdecreet zullen wijzigen, vervangen of opheffen". De woorden "met inbegrip van de bepalingen die de bepalingen van dit Kaderdecreet zullen wijzigen, vervangen op opheffen" kunnen beter worden weggelaten. Er wordt immers aangenomen dat bij het stellen van regels door verwijzing de regeling waarnaar verwezen wordt steeds toepassing vindt met inbegrip van de latere wijzigingen welke in de regeling worden aangebracht. Het is slechts anders wanneer in de verwijzing uitdrukkelijk melding wordt gemaakt van de wijzigingen welke zijn aangebracht in de regeling waarnaar wordt verwezen: die vermelding duidt dan op de bedoeling van de regelgever om de verwijzing beperkt te houden tot de bepaling zoals die geldt op het ogenblik van de verwijzing, zodat latere wijzigingen ervan niet van toepassing zijn. Uit niets blijkt dat de stellers van het ontwerp die bedoeling zouden hebben.

Deze opmerking geldt eveneens voor het ontworpen artikel 2, 9°.

Artikel 19

1. Luidens het ontworpen artikel 28*bis*, § 2, eerste lid, 1° en 4°, geldt het in paragraaf 1 bedoelde recht van voorkoop niet wanneer het goed zou worden verkocht aan o.m. "de echtgenoot (en) de samenwonende partner" van de eigenaar of de mede-eigenaar van het goed. In de bepalingen sub 2°, 5° en 6° van hetzelfde ontworpen artikel 28*bis*, § 2, eerste lid, die eveneens voorzien in uitzonderingen op het recht van voorkoop, is nog alleen sprake van "de echtgenoot" of van "echtgenoten", en niet van "de samenwonende partner" of van "samenwonende partners".

Voorzover het niet vermelden van de samenwonende partner(s) in die laatste bepalingen berust op een bewuste keuze van de stellers van het ontwerp, rijst de vraag of die verschillende behandeling van echtgenoten, enerzijds, en samenwonende partners, anderzijds, kan worden verantwoord ten aanzien van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie ⁽³⁾.

⁽³⁾ Een verschil in behandeling zou in overeenstemming zijn met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, voorzover dat verschil op een objectief criterium berust en het, gelet op het doel en de gevolgen van de beoogde maatregelen, in redelijkheid verantwoord is.

36.072/3

2. Luidens het ontworpen artikel 28*bis*, § 2, tweede lid, "(geldt) het recht van voorkoop ... evenmin als de personen bedoeld in § 2, 1° (lees: in het eerste lid, 1°), kopen voor eigen rekening en als het goed niet opnieuw verkocht wordt binnen een termijn van twee jaar".

De precieze draagwijdte van die bepaling is niet duidelijk.

Overigens rijst ook met betrekking tot deze regeling de vraag of het ontworpen gunstregime kan worden verantwoord ten aanzien van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie.

3. Luidens het ontworpen artikel 28*bis*, § 10, neemt de vrederechter kennis van de geschillen betreffende het recht van voorkoop.

Het bepalen van de bevoegdheid van de rechtbanken is een aan de federale overheid voorbehouden aangelegenheid ⁽⁴⁾. Het Vlaamse Gewest zou met betrekking tot die aangelegenheid slechts normerend kunnen optreden indien het zich zou kunnen beroepen op de in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde impliciete bevoegdheden. Daartoe moet worden aangetoond dat het normerend optreden met betrekking tot de aan de federale overheid voorbehouden aangelegenheid "noodzakelijk" is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest, eensdeels, en dat voldaan is aan de door de rechtspraak van het Arbitragehof gestelde dubbele voorwaarde dat de bedoelde aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag op de betrokken aangelegenheid slechts marginaal is, anderdeels ⁽⁵⁾. In de memorie van toelichting wordt daaromtrent geen verantwoording verstrekt. Het valt overigens niet in te zien waarom de ontworpen bepaling "noodzakelijk" zou zijn in de zin van artikel 10 van de bijzondere wet. De ontworpen paragraaf 10 dient dan ook uit het ontwerp te worden weggelaten.

⁽⁴⁾ Artikelen 146 en 160 van de Grondwet.

⁽⁵⁾ Zie onder meer de arresten nr. 58/2003 van 14 mei 2003, overweging B.5.3, en nr. 126/2003 van 1 oktober 2003, overweging B.5.3.

Artikel 23

Dit artikel strekt ertoe de in artikel 32 van het decreet van 4 mei 1994 vervatte regeling inzake de benoeming van de leden van de raad van bestuur te wijzigen.

Luidens het vigerende artikel 32, § 3, van het decreet van 4 mei 1994 worden de leden van de raad van bestuur benoemd op voordracht van de onderscheiden groepen van aandeelhouders. Artikel 23, 5°, van het ontwerp strekt ertoe die paragraaf 3 te vervangen door een regeling waarin geen sprake meer is van voordrachten. In de ontworpen paragraaf 4 van artikel 32 (artikel 23, 6°, van het ontwerp) wordt evenwel bepaald dat de voorzitter van de raad van bestuur moet gekozen worden uit de bestuurders benoemd "op voordracht van de aandeelhouders van groep A". De bepalingen sub 5° en 6° van artikel 23 van het ontwerp dienen beter op elkaar te worden afgestemd. Wellicht moet de ontworpen paragraaf 3 van artikel 32 van het decreet van 4 mei 1994 (artikel 23, 5°, van het ontwerp) worden aangevuld.

Artikel 24

Luidens het ontworpen artikel 33, 3°, van het decreet van 4 mei 1994 is de hoedanigheid van bestuurder onverenigbaar met die van "lid van het federaal of een regionaal parlement". In dit verband moet erop worden gewezen dat de bedoelde onverenigbaarheid reeds volgt uit artikel 21, § 1, 1°, van het kaderdecreet. Artikel 24 van het ontwerp kan derhalve beter worden aangepast in die zin dat het zich beperkt tot de opheffing, niet de vervanging, van artikel 33, 3°, van het decreet van 4 mei 1994.

Artikel 36

Dit artikel strekt ertoe de verwijzing naar "artikel 52, § 5" in artikel 56 van het decreet van 4 mei 1994 aan te passen aan de wijzigingen welke het ontwerp beoogt aan te brengen in dat decreet. De verwijzing naar "artikel 52, § 5" moet worden vervangen door een verwijzing, niet naar "artikel 65 § 2, derde lid", maar naar (het ontworpen) "artikel 64, § 2, derde lid" (zie artikel 39 van het ontwerp).

36.072/3

Artikel 39

Luidens het ontworpen artikel 64, § 1, zijn, "in afwachting van (de inwerkingtreding van) het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof", alle besluiten van de organen van de vennootschap onderworpen aan het algemeen administratief toezicht van de Vlaamse regering. De ontworpen paragraaf 6 van datzelfde artikel 64 bepaalt dat, "zodra het decreet [datum] houdende de regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof in werking is getreden, ... de hiermee strijdige bepalingen in dit decreet voor onbestaand (moeten) worden gehouden".

De aangehaalde bepalingen komen erop neer dat de in het ontworpen artikel 64 vervatte toezichtsregeling slechts onverkort toepassing vindt totdat het zgn. "comptabiliteitsdecreet" in werking treedt ⁽⁶⁾, en dat die regeling, na de inwerkingtreding van het comptabiliteitsdecreet, geheel of gedeeltelijk voor onbestaand moet worden gehouden, naar gelang ze al dan niet strijdig is met dat toekomstige decreet. Een dergelijke regeling komt de rechtszekerheid en de duidelijkheid en consistentie van de regelgeving niet ten goede. Het zou beter zijn de aangehaalde zinsnede van het ontworpen artikel 64, § 1, en de ontworpen paragraaf 6 weg te laten, en in het comptabiliteitsdecreet het lot te regelen van de toezichtsregelingen vervat in decreten zoals het decreet van 4 mei 1994.

Artikel 40

In het eerste lid schrijve men:

"Artikel 39 van dit decreet, in zoverre het strekt tot de invoeging van artikel 64 in het voornoemde decreet van 4 mei 1994, treedt in werking ...".

⁽⁶⁾ Dat decreet bevindt zich nog in een voorbereidend stadium en is dus nog niet tot stand gekomen. Die vaststelling alleen brengt mee dat de verwijzing naar dat decreet op dit ogenblik beter wordt weggelaten.

36.072/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. WEEKERS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het opschrift van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, zoals gewijzigd bij de decreten van 8 juli 1997, 7 juli 1998 en 8 december 2000, wordt vervangen door wat volgt :

“Decreet betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht”.

Artikel 3

In artikel 1 van hetzelfde decreet worden de woorden “aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet” vervangen door het woord “gewestaangelegenheid”.

Artikel 4

In artikel 2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in artikel 2, 1°, worden de woorden “de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen” vervangen door de woorden “het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht” ;

2° er worden een 5° tot en met 8° toegevoegd, die luiden als volgt :

“5° watergebonden gronden : gronden die aan de vennootschap in eigendom toebehoren, waarop ze een erfpacht-, opstal- of enig ander zakelijk recht heeft, of die haar in concessie, in beheer of in huur worden gegeven ;

6° De Scheepvaart : de Dienst voor de Scheepvaart, opgericht bij artikel 1 van de wet van 17 mei 1976 tot oprichting van een Dienst voor de Scheepvaart en een Office de la Navigation of zijn rechtsopvolger ;

7° het Kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 ;

8° het Wetboek van Vennootschappen : de Wet van 7 mei 1999 houdende het Wetboek van Vennootschappen.”.

Artikel 5

In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° tussen het tweede lid en het derde lid worden twee nieuwe leden ingevoegd, die luiden als volgt :

“Vanaf de datum van inwerkingtreding van deze bepaling zoals vastgesteld in een besluit van de Vlaamse regering, is de krachtens het eerste lid opgerichte publiekrechtelijke instelling, naamloze vennootschap van publiek recht, te kwalificeren als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met een van het Vlaamse Gewest onderscheiden rechtspersoonlijkheid in de zin van artikel 13 van het Kaderdecreet, met als nieuwe maat-

schappelijke benaming Waterwegen en Zeekanaal, in het kort W&Z.

De Vlaamse regering bepaalt tot welk beleidsdomein Waterwegen en Zeekanaal behoort.”;

2° het laatste lid wordt opgeheven.

Artikel 6

In hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk II het opschrift van afdeling II “Doel” van hoofdstuk II vervangen door wat volgt :

“AFDELING 2

Doel, missie en taken”.

Artikel 7

In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, 1°, worden de woorden “het kanaal Brussel-Rupel en van zijn toekomstige aansluiting naar de Schelde, hierna genoemd “kanaal Brussel-Schelde”, van het kanaal Leuven-Dijle en van het kanaal naar Charleroi, zoals door de Vlaamse regering in een besluit en bijgevoegde plannen nader wordt omschreven” vervangen door de woorden “de bevaarbare waterwegen en aanhorigheden, met uitzondering van die welke beheerd worden door De Scheepvaart, het Vlaamse Gewest of een havenbedrijf zoals bij besluit en bijgevoegde plannen van de Vlaamse regering wordt omschreven als behorende tot het ambtsgebied van het Agentschap voor Waterwegen en Zeekanaal” ;

2° in § 1, 2°, worden de woorden “de Dienst voor de Scheepvaart” vervangen door de woorden “De Scheepvaart” ;

3° in § 2, worden de woorden “wordt onder meer verstaan” vervangen door de woorden “worden onder meer de volgende taken en activiteiten begrepen” ;

4° § 3 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 3. De Vlaamse regering kan aan Waterwegen en Zeekanaal de uitvoering opdragen van de

bijzondere samenwerkingsakkoorden die overeenkomstig artikel 92bis, § 2, a en b, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zoals gewijzigd bij artikel 15 van de wet van 8 augustus 1988, gesloten worden met betrekking tot de door de vennootschap beheerde waterwegen en havens.” ;

5° er 4 wordt een vierde paragraaf toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 4. Aan het maatschappelijk doel, bedoeld in § 1 tot en met § 3, ligt als missie ten grondslag dat het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal zorgt voor het duurzaam en dynamisch beheren, hetgeen onder meer inhoudt het onderhouden, exploiteren, commercialiseren en investeren, als maatschappelijk project, van de waterwegen en de gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik, inzonderheid het genereren en behouden van watergebonden transport en het verzekeren van de veiligheid, rekening houdend met alle maatschappelijke actoren om te beantwoorden aan de vraag en de behoeften van elke klant.”.

Artikel 8

In artikel 6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de woorden “de artikelen 18, § 2, 23 tot en met 25 en 60” worden vervangen door de woorden “de artikelen 5, § 3, 18, § 2 en 23 tot en met 25” ;

2° een tweede lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Waterwegen en Zeekanaal heeft niet de hoedanigheid van koopman.”.

Artikel 9

Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 10

In artikel 8 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 1 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 1. Vanaf het tijdstip, vermeld in artikel 3, derde lid, is de vennootschap een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en wordt haar statuut, in die volgorde, geregeld door dit decreet, door het Kaderdecreet en door haar statuten. Zonder aan het voorgaande afbreuk te doen, zijn de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen met betrekking tot de naamloze vennootschap op de vennootschap toepasselijk voor alles wat niet door dit decreet, het Kaderdecreet en door de statuten van de vennootschap is bepaald.

De bepalingen van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijke akkoord en de faillissementswet van 8 augustus 1997 zijn evenwel niet toepasselijk op de vennootschap, evenmin als de rechtsregels die betrekking hebben op een toestand van algemene samenloop van schuldeisers. Dat geldt eveneens voor de wetten en rechtsregels die de voormelde wetten of rechtsregels zouden wijzigen, vervangen of opheffen.”;

2° § 3 wordt opgeheven.

Artikel 11

In artikel 9 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° tussen de woorden “dadingen” en “afsluiten” worden de woorden “en overeenkomsten tot arbitrage” ingevoegd ;

2° een tweede lid wordt ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Elke arbitrageovereenkomst met natuurlijke personen die werd gesloten voordat het geschil is gerezen, is evenwel nietig.”.

Artikel 12

Artikel 10, § 2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Ze kan alleen ontbonden worden bij decreet.”.

Artikel 13

Artikel 16 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 14

In artikel 18, § 3, van hetzelfde decreet worden de woorden “de naamloze vennootschap Zeekanaal en watergebonden grondbeheer Vlaanderen” vervangen door de woorden “de vennootschap”.

Artikel 15

In artikel 20, § 1, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden “Onverminderd artikel 21” en het woord “behoudt” de woorden “en artikel 18, § 3,” ingevoegd en wordt tussen het woord “er” en het woord “op” het woord “reeds” ingevoegd.

Artikel 16

In artikel 23, § 1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid worden de woorden “en havengebieden” vervangen door de woorden “, hun aanhorigheden evenals voor de watergebonden gronden” ;

2° in het tweede lid, 3°, worden de woorden “van het kanaalgebied” vervangen door de woorden “van de waterwegen en hun aanhorigheden, evenals van de watergebonden gronden” ;

3° in het tweede lid, 5°, worden de woorden “van het kanaaldomein” vervangen door de woorden “van de waterwegen en hun aanhorigheden, evenals van de watergebonden gronden”.

Artikel 17

Artikel 26 van het decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 26

De vennootschap is bevoegd om in de gebiedsomschrijving van artikel 17, 1°, scheepvaart-, haven- en terreingelden te vorderen en om in de gebiedsomschrijving van artikel 17, 2°, haven- en terreingelden te vorderen. De vennootschap kan beschikken over deze gelden.

De tarieven worden vastgesteld door de raad van bestuur in overeenstemming met de tariefstructuur die bepaald wordt door de beheersovereenkomst.”.

Artikel 18

In artikel 27, § 1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° de woorden “het door haar beheerde kanaal” worden geschrapt ;
- 2° tussen de woorden “beheerde havengebieden” en de woorden “en bevaarbare waterwegen” worden de woorden “en hun aanhorigheden” ingevoegd ;
- 3° tussen de woorden “en bevaarbare waterwegen” en de woorden “alle bijzondere diensten” worden de woorden “, hun aanhorigheden en de watergebonden gronden” ingevoegd.

Artikel 19

In hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk IV, een afdeling VII, bestaande uit artikel 28bis ingevoegd, die luidt als volgt :

“AFDELING VII

Voorkooprecht

Artikel 28bis

§ 1. Waterwegen en Zeekanaal geniet een recht van voorkoop op deze gronden die volgens hun bestemming dienstig kunnen zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap.

§ 2. Het recht van voorkoop, bedoeld in § 1, geldt niet in geval van verkoop van het goed voor eigen rekening aan de volgende personen :

- 1° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de eigenaar ;

2° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot of van de samenwonende partner van de eigenaar ;

3° de mede-eigenaar ;

4° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de mede-eigenaar ;

5° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot of van de samenwonende partner van de mede-eigenaar ;

6° de echtgenoten of de samenwonende partners van voormelde afstammelingen of geadopteerde kinderen.

Het recht van voorkoop geldt daarentegen wel als de personen, bedoeld in § 2, 1° tot en met 6°, het goed kochten voor eigen rekening en het, vervolgens, opnieuw verkopen aan een derde niet behorend tot de categorieën van personen vermeld onder § 2.

§ 3. Het goed kan pas worden verkocht nadat de verkoper aan Waterwegen en Zeekanaal de gelegenheid heeft gegeven om het recht van voorkoop uit te oefenen. Naargelang het gaat om een verkoop uit de hand of een openbare verkoop wordt gehandeld overeenkomstig § 4 respectievelijk § 5.

§ 4. Bij verkoop uit de hand geeft de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal, om haar toe te laten haar recht van voorkoop uit te oefenen, kennis van de inhoud van de akte die is opgesteld onder de opschortende voorwaarde van niet-uitoefenen van het recht van voorkoop, waarbij enkel de identiteit van de koper opengelaten wordt.

De kennisgeving geldt als aanbod van verkoop.

Waterwegen en Zeekanaal beschikt over een termijn van twee maanden na de kennisgeving om zijn recht van voorkoop uit te oefenen. Waterwegen en Zeekanaal stelt de instrumenterende ambtenaar in kennis van de uitoefening van het recht van voorkoop.

§ 5. Bij openbare verkoop stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal ten minste een maand vooraf in kennis van plaats, dag en uur van de verkoop, van de identificatie van het goed en van de eigendoms- en gebruikstoestand van het goed.

Als de verkoop wordt gehouden zonder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, vraagt de instrumenterende ambtenaar bij het einde van de opbieding en vóór de toewijzing, in het openbaar, aan Waterwegen en Zeekanaal of het agentschap zijn recht van voorkoop wil uitoefenen tegen de laatst geboden prijs. In geval van weigering, afwezigheid of stilzwijgen van Waterwegen en Zeekanaal wordt de verkoop voortgezet.

Als de verkoop wordt gehouden onder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, onthoudt de instrumenterende ambtenaar er zich van aan Waterwegen en Zeekanaal te vragen of het agentschap het recht van voorkoop wil uitoefenen.

Als er een hoger bod is, stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal in kennis van het hogere bod. Bij herverkoop ten gevolge van de uitoefening van het recht van hoger bod, stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal ten minste een maand vooraf in kennis van plaats, dag en uur van verkoop. De instrumenterende ambtenaar vraagt bij het einde van de opbiedingen en voor de toewijzing, in het openbaar, aan Waterwegen en Zeekanaal of het agentschap zijn recht van voorkoop wil uitoefenen tegen de laatst geboden prijs. Bij weigering of afwezigheid of stilzwijgen van Waterwegen en Zeekanaal wordt de verkoop voortgezet. Als er geen hoger bod wordt gedaan of als de instrumenterende ambtenaar het hogere bod niet aanneemt, stelt de instrumenterende ambtenaar Waterwegen en Zeekanaal in kennis van het laatste bod en vraagt hij of het agentschap het recht van voorkoop wil uitoefenen. Als Waterwegen en Zeekanaal binnen een termijn van vijftien dagen na de kennisgeving de instrumenterende ambtenaar niet in kennis heeft gesteld van zijn instemming, is de toewijzing definitief.

§ 6. De instrumenterende ambtenaar voor wie een authentieke akte wordt verleden van een verkoop waarop een recht van voorkoop, zoals bedoeld in dit artikel, van toepassing is, moet binnen een maand na de registratie ervan Waterwegen en Zeekanaal in kennis stellen van de prijs en de voorwaarden van de verkoop.

§ 7. In geval van verkoop met miskenning van het recht van voorkoop van Waterwegen en Zeekanaal heeft Waterwegen en Zeekanaal het recht om in de plaats gesteld te worden van de koper of om van de verkoper een schadevergoeding te eisen ten bedrage van 20 percent van de verkoopprijs.

De vordering tot naasting en indeplaatsstelling en de vordering tot schadeloosstelling verjaren, bij openbare verkoop en bij verkoop uit de hand, na verloop van zes maanden, te rekenen van de kennisgeving van deze verkoop aan Waterwegen en Zeekanaal, overeenkomstig § 6 als een dergelijke kennisgeving heeft plaatsgehad, of na verloop van twee jaar na de overschrijving van de akte van verkoop.

De vordering tot indeplaatsstelling moet gelijktijdig tegen de verkoper en de eerste koper worden ingesteld en de eis is pas ontvankelijk na inschrijving op de kant van de overschrijving van de betwiste akte en in voorkomend geval op de kant van de overschrijving van de laatst overgeschreven titel.

De indeplaatsgestelde betaalt aan de koper de prijs terug die de koper heeft betaald, alsmede de kosten van de akte. Hij is alleen gehouden tot de verplichtingen die voor de koper voortvloeien uit de authentieke akte van verkoop en tot de lasten waarin de koper heeft toegestemd, voorzover die lasten zijn ingeschreven of overgeschreven voor de inschrijving van zijn eis.

Als de rechter de vordering tot indeplaatsstelling inwilligt, verwijst hij de partijen voor het verlijden van de akte naar de door hen gekozen instrumenterende ambtenaar of naar een ambtshalve aangewezen instrumenterende ambtenaar, als de partijen het niet eens zijn over de keuze. De kosten van de akte zijn voor rekening van de indeplaatsgestelde.

Iedere uitspraak over een eis tot indeplaatsstelling wordt opgenomen bij de inschrijving, bedoeld in het tweede lid van deze paragraaf.

§ 8. De kennisgevingen of inkennisstellingen, bepaald in afdeling VII, moeten, op straffe van niet-bestaan, betekend worden bij gerechtsdeurwaardersexploot of met een aangetekende brief. De datum van kennisgeving of inkennisstelling is de datum van de afgifte op de post van de aangetekende brief of de datum van het gerechtsdeurwaardersexploot.

§ 9. Het recht van voorkoop, bedoeld in afdeling VII, doet geen afbreuk aan de op het ogenblik van het in werking treden van deze afdeling van kracht zijnde regelingen inzake het recht van voorkoop die steeds voorrang hebben, ongeacht of die bij wet of decreet werden vastgelegd.”.

Artikel 20

In artikel 29, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in 3° worden de woorden “de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “de gedelegeerd bestuurder”;

2° er wordt een 4° toegevoegd, dat luidt als volgt :

“4° de algemeen directeur ;”.

Artikel 21

In artikel 30, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “gedelegeerd bestuurder”.

Artikel 22

In artikel 31 van hetzelfde decreet worden de woorden “met inbegrip van de wijziging van het maatschappelijk doel” geschrapt.

Artikel 23

In artikel 32 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden “van minimum zeven en ten hoogste elf” vervangen door het woord “dertien” ;

2° in § 1 wordt de tweede zin geschrapt ;

3° in § 2 worden de woorden “worden benoemd voor een periode van ten hoogste zes jaar door de Algemene Vergadering” vervangen door de woorden “, de onafhankelijke bestuurders uitgezonderd, worden benoemd voor een periode van vijf jaar door de Vlaamse regering” ;

4° in § 2 worden de woorden “zij kunnen te allen tijde door de Algemene Vergadering worden ontslagen” geschrapt ;

5° § 3 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 3. De raad van bestuur wordt als volgt samengesteld :

Een ambtenaar van het beleidsdomein Mobiliteit, aangewezen door de Vlaamse regering, is van rechtswege lid van de raad van bestuur.

De Vlaamse regering is ertoe gehouden steeds twee bestuurders te benoemen die tegelijkertijd lid zijn van de raad van bestuur van De Scheepvaart en waaronder zich de gedelegeerd bestuurder van De Scheepvaart bevindt.” ;

6° § 4 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 4. De Vlaamse regering duidt, onder de leden van de raad van bestuur, een voorzitter en een ondervoorzitter aan.” ;

7° § 5 wordt opgeheven.

Artikel 24

Artikel 33 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 33

Onverminderd artikel 21, § 1, van het Kaderdecreet en zonder afbreuk te doen aan hetgeen is bepaald in artikel 32, § 3, laatste lid, van dit decreet, is de hoedanigheid van bestuurder onverenigbaar met die van :

1° lid van de Europese Commissie ;

2° lid van de rechterlijke macht ; staatsraad of assessor in de Raad van State of lid van het auditorschap van de Raad van State ; rechter of referendaris van het Arbitragehof ;

3° de commissaris revisor, bedoeld in artikel 55.”.

Artikel 25

In artikel 35 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de woorden “de leidend ambtenaar” worden telkens vervangen door de woorden “gedelegeerd bestuurder” ;

2° de woorden “de directeur-generaal van de administratie Water en Zeewezen of zijn plaatsvervanger voor de materie, bedoeld in artikel 18, §§ 3 en 4” worden vervangen door de woorden “de algemeen directeur”.

Artikel 26

Artikel 36 van hetzelfde decreet wordt geschrapt.

Artikel 27

In artikel 37 van hetzelfde decreet worden de woorden “leidend ambtenaar” vervangen door de woorden “gedelegeerd bestuurder”.

Artikel 28

In hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk V, het opschrift van afdeling IV, Leidend ambtenaar en adjunct-leidend ambtenaar, vervangen door wat volgt :

“AFDELING IV

Gedelegeerd bestuurder en algemeen directeur”.

Artikel 29

Artikel 38 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 38

Het dagelijks bestuur van Waterwegen en Zeekanaal, alsook de vertegenwoordiging van de vennootschap voor dat dagelijks bestuur, wordt opgedragen aan de gedelegeerd bestuurder.

De Vlaamse regering wijst uit de door haar aangestelde leden van de raad van bestuur de gedelegeerd bestuurder aan, evenals een algemeen directeur.

De algemeen directeur neemt met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur.

De algemeen directeur vervangt de gedelegeerd bestuurder bij zijn afwezigheid.

De gedelegeerd bestuurder mag na voorafgaande goedkeuring door de raad van bestuur aan de personeelsleden die hij aanwijst bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren als hij dat nodig acht voor de goede uitvoering van de aan hem toevertrouwde opdracht.”.

Artikel 30

Artikel 39 tot en met 42 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Artikel 30bis

In artikel 43 van hetzelfde decreet worden de woorden “Schelde-Rijnverbinding,” geschrapt.

Artikel 31

In hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk Vbis, bestaande uit artikel 43bis, ingevoegd, dat luidt als volgt :

“HOOFDSTUK Vbis

De beheersovereenkomst

Artikel 43bis

De voorwaarden en de modaliteiten voor de uitvoering van de opdrachten zoals bepaald in artikel 5, worden vastgelegd in een na onderhandeling gesloten beheersovereenkomst als bedoeld in artikel 14 en 15 van het Kaderdecreet, tussen het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, en Waterwegen en Zeekanaal, vertegenwoordigd door de raad van bestuur.”.

Artikel 32

In artikel 44 van hetzelfde decreet worden de woorden “machting van de Vlaamse regering” vervangen door de woorden “voorafgaande beoordeeling door de raad van bestuur betreffende de opportuniteit en de risico’s, verbonden aan de aanvaarding”.

Artikel 33

Artikel 45 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 34

Artikel 49 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 49

Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in het Kaderdecreet inzake toezicht en informatieverstrekking, wordt de jaarrekening van de vennootschap met het volledig jaarverslag van de raad van bestuur, binnen de veertien dagen na de goedkeuring door de algemene vergadering meegedeeld aan de Vlaamse regering en aan de gewestcommissaris, samen met het volledig verslag zoals opgesteld door de commissaris-revisor.”.

Artikel 35

1° artikel 51 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 51

§ 1. Onverminderd artikel 23 van het Kaderdecreet, zijn alle besluiten van de organen van de vennootschap onderworpen aan het algemeen administratief toezicht van de Vlaamse regering.

§ 2. Het toezicht, bedoeld in § 1, wordt uitgeoefend door bemiddeling van een gewestcommissaris. De Vlaamse regering wijst de gewestcommissaris en een plaatsvervanger bij de vennoot-

schap aan, van wie ze het administratieve en geldelijke statuut vaststelt.

Het Vlaamse Gewest draagt de kosten die verbonden zijn aan de uitoefening van zijn ambt.

Voor de functie van gewestcommissaris en zijn plaatsvervanger gelden dezelfde onverenigbaarheden als voor de functie van bestuurder bedoeld in artikel 33. Het mandaat is daarenboven onverenigbaar met dat van :

1° provinciegouverneur of lid van de bestendige deputatie van de provincieraad ;

2° lid van een provincieraad ;

3° burgemeester, schepen of lid van een gemeenteraad ;

4° bestuurder van Waterwegen en Zeekanaal.

§ 3. De gewestcommissaris waakt over de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van de vennootschap, de beheersovereenkomst en de overeenkomsten, bedoeld in artikelen 18, 20 en 22.

§ 4. De gewestcommissaris wordt uitgenodigd op de algemene vergadering van de aandeelhouders en op alle vergaderingen van de raad van bestuur en het directiecomité. Hij heeft er raadgevende stem.

Binnen het kader van zijn bevoegdheden, vermeld in § 1 en § 3, kan de gewestcommissaris binnen een termijn van vier vrije dagen bij de Vlaamse regering een gemotiveerd beroep aantekenen tegen elke beslissing van de vennootschap. Die termijn gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing werd genomen, voorzover de gewestcommissaris daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop hij er kennis van heeft gekregen.

Het beroep schort de beslissing op.

Heeft de Vlaamse regering binnen een termijn van twintig vrije dagen, die ingaat dezelfde dag als de in het tweede lid bedoelde termijn, de nietigverklaring niet uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief. De Vlaamse regering betekent in voorkomend geval de nietigverklaring aan de voorzitter van de raad van bestuur van de vennootschap.

§ 5. Als de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van Waterwegen en Zeekanaal, de beheersovereenkomst, de overeenkomsten, bedoeld in artikel 18, 20 en 22, of de plannen, bedoeld in artikel 50, dat vereisen, kan de gewestcommissaris het bevoegde bestuursorgaan van de vennootschap verplichten om te beraadslagen over iedere door hem bepaalde aangelegenheid.”;

2° de artikelen 52 tot en met 54 worden opgeheven.

Artikel 36

In artikel 56 van hetzelfde decreet worden de woorden “artikel 52, § 5” vervangen door de woorden “artikel 51, § 2, derde lid”.

Artikel 37

In artikel 57, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “personeelskader” vervangen door het woord “personeelsplan”.

Artikel 38

Artikel 60 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 39

Aan hetzelfde decreet wordt een artikel 63 toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 63

De statuten van de vennootschap worden onverwijld na de bekendmaking van dit decreet hiermee in overeenstemming gebracht en ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering.”.

Artikel 40

Artikel 39 van dit decreet, in zoverre het strekt tot de invoeging van artikel 64 in het voornoemde decreet van 4 mei 1994, treedt in werking op de datum van bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de overige bepalingen van dit decreet in werking treden.

Brussel, 19 december 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Gilbert BOSSUYT
